Український християнський часопис

# МІСІОНАР

Рік заснування 1897 № 10 (144) жовтень 2004

# РЕДАКЦІЯ ЧАСОПИСУ "МІСІОНАР" ПРОПОНУЄ:

**Не бійся, тільки вір** *(життя і служіння ієромонаха Студійського Уставу Володимира Василя Вороновського)* /Упорядкування о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ і Віри Арів *(2-е видання, виправлене і доповнене).* — Львів, 2004. — 92 с.

Подаємо вам книжку, у якій іде мова про ієромонаха Студійського Уставу Василя Володимира Вороновського – людини великої сили духа. Завдяки молитві й свідченню цього жертвенного священика тисячі вірних як у часи підпілля, так і після відродження нашої Церкви ступили на шлях навернення і спасіння.

Адресоване це видання, яке є своєрідним путівником до зросту в святій вірі, передусім хворим і знедоленим, котрі шукають ліку від своїх душевних та тілесних недуг і порятунку від наслідків дії злобної диявольської сили.

# ВИДАВНИЦТВО "КАЙРОС" ПРОПОНУЄ:

*о. Тадеуш Дайчер.* **Роздуми про віру**. – 175 с.

У цій книжці викладено нетрадиційний погляд на віру в ретельному висвітленні богослов'я внутрішнього життя. Думки автора народжувалися упродовж багатьох років, зазвичай у зв'язку з понад тридцятирічною практикою духовного проводу багатьох людей, в основному членів Руху Назаретських Сімей, які прагнуть до глибини пережиття Бога в щоденному житті.

Автор закликає прислухатись до слів св. Євангелія: "Якщо ви не навернетеся і не станете, як діти, не ввійдете в Небесне Царство" (Мт 18, 3).

*о. Олександр Яциняк, ТІ, Зеномена Плужек.* **Світ людських криз**. – 147 с.

Книжка є своєрідним заглибленням у суть "людських криз". У нашій мові слово "криза" сповнене песимізму і породжує негативні асоціації з драмами та болючими поворотами в нашому житті.

Автори книжки показують деякі характерні риси кризи, які не мають негативної природи. Криза може бути позитивним досвідом, що відкриває перед людиною нові горизонти, нові перспективи; криза – це досвід, через який проходить кожна людина; криза – це досвід, пов'язаний зі світом цінностей та світом людських рішень; ситуація кризи вимагає від людини рішучих змін та нових способів адаптації до труднощів, адже старі способи підводять і виявляються безрезультатними.

---

# ШАНОВНІ ЧИТАЧІ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 2004 РІК

**християнський часопис "МІСІОНАР"** і Ви знайдете духовного приятеля, який допоможе зрости у св. вірі, збільшить у серці любов до Бога і ближніх та розрадить у хвилині смутку!

***Передплатний індекс – 23959***

*Вартість передплати:*

на 1 місяць – 1 грн. 78 коп.

# *Слава Ісусу Христу!*

*Цьогорічний місяць жовтень є надзвичайно важливим для подальшої долі цілого нашого народу. Всі ми повинні проявити свою відповідальність і зрілість у своєму рішенні на президентських виборах.*

*Минулого місяця сталося чимало подій у житті нашої Церкви. Невелику замітку ми присвятили 24-й сесії Синоду єпископів Києво-Галицької митрополії УГКЦ. Пропонуємо уважно прочитати витяги зі Звернення наших владик про патріарший устрій УГКЦ і молитися за те, щоб він був щасливо довершений благословенням і затвердженням Святішого Отця.*

*З усіх подій монашого життя ми звернули найбільшу увагу на Собор монашества УГКЦ, який відбувся у Львові. Коли це число нашого часопису потрапить до ваших рук, уже розпочнеться 10-та ювілейна проща Вервиці у Бучачі, яка закінчиться 3 жовтня. Про історію вервиці коротко розповідає Йозеф Марія де Вольф, голова Місійного товариства свв. Кирила й Методія. Молитва на вервиці завжди актуальна в житті Католицької Церкви. Пригадаймо, що два роки тому Папа Іван Павло II доповнив вервицю п'ятьма "світлими" таїнствами. Закликаємо всіх вас щодня молитися на вервиці, особливо у жовтні — місяці вервиці.*

*У рубриці "Святі Тайни" подаємо закінчення статті о. Ігоря Яціва про Пресвяту Тайну Євхаристії. Наприкінці цього місяця з благословення Святішого Отця розпочнемо рік Пресвятої Євхаристії, під час якого будемо щораз більше заглиблюватися у це таїнство.*

*У цьому числі подаємо відгук нашого читача на статтю Віри Арів "Листи спокусливого змія", подану в попередньому номері. Тема цього матеріалу стосується України. З нього ми зможемо почерпнути вказівки для більш рішучої боротьби проти диявола, відвічного ворога наших душ.*

*Отець Мелетій Батіг, ЧСВВ у своїй розповіді ставить нам за приклад взірцевого християнина, державного працівника Степана, який за допомогою молитви на вервиці дав позитивний приклад для простих людей. Наша дописувачка з Києва Оксана Олексів пропонує статтю "Віра — шлях до щастя", яка допоможе нам впевнено крокувати до непроминаючої радості.*

*У рубриці "Постаті УГКЦ" читайте про о. Тимотея Бордуляка, визначного письменника-реаліста нашого краю. Ігор Скленар ділиться з нами своїми роздумами на тему присутності слова Божого на українському телебаченні.*

*Діти та молодь почерпнуть для себе багато корисного зі скороченого зворушливого оповідання о. Осипа Лещука про дівчинку Ганю, яка робить все можливе, щоб її батько повернувся додому, а опісля навернувся до Бога.*

*У некролозі подаємо відомості про життя сестри Василіянки Соломії Чичули, яка таємно, але впевнено діяла у часи підпілля УГКЦ і зробила на славу Божу дуже багато добрих діл.*

***Молімося разом цього місяця: "Маріє, наш покров, на поміч все готов! Будь з нами в цей преважливий час президентських виборів і випроси для нашого майбутнього Президента мудрості, щоб міг він іти шляхом св. хрестителя України князя Володимира Великого і його сина князя Ярослава Мудрого, який тобі, о наша Небесна Мати, посвятив цілий наш народ!".***

*о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ*

## МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

*Ось Серце, що так дуже полюбило нас...*

**О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.**

**Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.**

**Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!**

**Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!**

**Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!**

# НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЖОВТЕНЬ

*(Поблагословлені Святішим Отцем)*

**ЗАГАЛЬНИЙ:** ЩОБ ХРИСТИЯНИ, ЗАЛИШАЮЧИСЬ НЕПОХИТНИМИ У СВОЇЙ ВІРІ, БУЛИ ГОТОВИМИ ВЕСТИ ДІАЛОГ З УСІМА, ЯКІ НАЛЕЖАТЬ ДО ІНШИХ РЕЛІГІЙ.

Ми, християни-католики, не повинні ніколи сумніватися у правдах святої віри і в слушності моралі, якої навчає нас свята Церква. Однак, не забуваймо про вчення цієї ж самої Церкви про те, що в інших християнських (некатолицьких) і навіть нехристиянських релігіях є чимало об'явленої Богом істини й спасительної Його благодаті.

Як знаємо, Святіший Отець Іван Павло II неодноразово брав участь у міжконфесійних молитовних зібраннях, зокрема в останні роки був присутній на Всесвітньому Дні молитви за мир у місті св. Франциска – Асижі (Італія). Молитовному єднанню християн і нехристиян сприяє засноване в минулому столітті монаше Згромадження Родини Пресвятої Богородиці, Матері Всіх Народів, про діяльність якого читайте у червневому числі, а також у цьогомісячному матеріалі під рубрикою "З життя Церкви".

Вести діалог – це не означає іти на різні уступки або компроміси, але усувати непотрібні перешкоди і сприяти взаємному пізнанню християн та й нехристиян, наголошуючи на всьому, що є між ними спільним.

Молімося, щоб ми чимраз більше ставали готовими до діалогу між представниками різних християнських конфесій і християнами та нехристиянами, який би не перетворювався у явище прозелітизму або "вербування", але сприяв взаємному пізнанню, зближенню, пошані й усвідомленню, що всі люди на світі є дітьми Божими і дітьми Марії.

**МІСІЙНИЙ:** ЩОБ НА ПІВДЕННОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ ЗРОСТАЛА І СТАВАЛА БІЛЬШ ВІДЧУТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ СВІДОМИХ КАТОЛИКІВ ЯК У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ, ТАК І В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Південноамериканський континент (Латинська Америка) є найбільш католицьким з усіх п'яти континентів світу. Незважаючи на те, що католики у численних його країнах складають переважну більшість, все ж таки там у суспільному житті дуже часто переважають нехристиянські засади, зокрема на телебаченні, радіо, в інтернеті тощо.

На жаль, в одній з країн Латинської Америки – Кубі – до сьогодні панує безбожний комуністичний режим. В інших же країнах цього континенту існують різні недемократичні й диктаторські режими, які роблять таку ж саму погану справу, як комуністи, хоч й іншими методами. У південноамериканських країнах проживає чимало католицької інтелегенції, яка повинна у більш відчутний та діяльний спосіб надавати християнського духу в суспільному житті і мас-медіа.

Молімося, щоб свідомі католики цього континенту з одного боку позитивно впливали на законодавство і державну владу, а з іншого – на широке коло населення, надаючи більш християнського світогляду засобам масової інформації.

**МІСЦЕВИЙ:** ЩОБ ХРИСТИЯНИ УКРАЇНИ БІЛЬШЕ ДОВІРЯЛИ МОЛИТВІ ДО ГОСПОДА БОГА Й ПОСТІЙНО ПРИБІГАЛИ ПІД ПОКРОВ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

Ніхто з нас, християн, не сумнівається у тому, що Бог – наш Батько, а Пресвята Богородиця – наша Небесна Мати. Все-таки чимало християн України цю правду сприймають досить формально. Багато з них взагалі не моляться або моляться не так як слід. Усі християни повинні молитися добре, з щирою довірою до Господа Бога і Пречистої Діви Марії, нашої Небесної Заступниці, Покровительки і Матері.

Молитва "Під твою милість прибігаємо, Богородице Діво..." є немовби для усіх нас постійним закликом до правильного розуміння і пошани Пресвятої Богородиці, яку сам Божественний Спаситель, вмираючи на хресті, дав нам за Матір, мовивши до кожного з нас через св. апостола Івана: "Ось Матір твоя...".

Молімося, щоб усі християни України поводилися, як добрі діти Божі і діти Марії, постійно маючи сильну довіру і тверду впевненість, що отримають від Бога завдяки заступництву Матері Божої усі необхідні їм благодаті, а від неї самої – материнську опіку і любов.

# ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЖОВТЕНЬ — СВ. ТОМА, 19.10 (6.10)

*Тома був одним із 12 Христових апостолів. Він був відважним апостолом, який виявив готовність померти разом із Христом, кажучи: "Ходімо й ми з Ним, щоб разом умерти" (Ів 11, 16). Християнам він відомий як "Тома невіруючий" та "пізній Тома" (він запізнився на дві важливі події).*

*Не було Томи, коли Христос явився апостолам у день Свого воскресіння. Вісім днів після цього він, побачивши Воскреслого Ісуса і доторкнувшись до Його святих ран, висловив свою віру в Нього словами: "Господь мій і Бог мій!". Вдруге Тома запізнився, згідно з переданням Церкви, на похорон Пресвятої Богородиці. Але завдяки йому ми знаємо, що Мати Божа була взята на небо разом з тілом і душею, адже коли апостоли на його прохання відкрили гріб, то побачили там тільки квіти і почули спів ангелів.*

*Тома був апостолом в Індії, де проповідував Христову віру серед поган. Помер мученицькою смертю.*

# НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

**ЗАГАЛЬНИЙ:** ЩОБ УСІ ХРИСТИЯНИ, ЯК ЧОЛОВІКИ, ТАК І ЖІНКИ, УСВІДОМИВШИ ВЛАСНЕ ПОКЛИКАННЯ В ЦЕРКВІ, ЩЕДРО ВІДПОВІДАЛИ НА БОЖИЙ ЗАКЛИК ПРЯМУВАТИ ДО СВЯТОСТІ В СВОЇХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ.

**МІСІЙНИЙ:** ЩОБ УСІ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ МІСІЙНЕ СЛУЖІННЯ, НІКОЛИ НЕ ЗАБУВАЛИ ПРО ТЕ, ЩО ЕФЕКТИВНІСТЬ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ ВИПЛИВАЄ З ОСОБИСТОЇ СВЯТОСТІ Й ЦІЛКОВИТОГО ВНУТРІШНЬОГО З'ЄДНАННЯ З ХРИСТОМ.

**МІСЦЕВИЙ:** ЩОБ В УКРАЇНІ ЗНИКЛИ МІЖКОНФЕСІЙНІ ПРОТИСТОЯННЯ І ВЗАЄМНА НЕДОВІРА.

# ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИСТОПАД — СВ. ПАВЛО ВИЗНАВЕЦЬ, 19.11 (6.11)

## *НАМ ПИШУТЬ*

*Іван Михалянич із с. Білки Закарпатської обл.* щиро дякує Господу Богу, Матері Божій, ангелу-хоронителю, небесним заступникам – святим о. Піо, ап. Юді Тадею, Надії і Терезі від Дитятка Ісуса, блаженним Йосафаті Гордашевській, Тарсикії Мацьків та Теодору Ромжі за допомогу в складенні сесії на відмінно.

*Володимир* складає подяку небесному заступнику св. ап. Юді Тадею за допомогу при вступі до семінарії.

*Оксана зі с. Глібовичі на Львівщині* щиро вдячна Господеві, Матері Божій і св. Юді Тадею за допомогу в складенні вступних іспитів.

*Наталія Онищук з м. Львова* дякує небесним заступникам — св. ап. Юді Тадею, блаженним Олексію Зарицькому і Миколаю Чарнецькому за вислухані молитви (її брат став студентом Колегіуму ім. свщмч. Йосафата у Бучачі).

# "СЛОВО ЖИТТЯ"

***"Додай нам віри" (Лк 17, 5).***

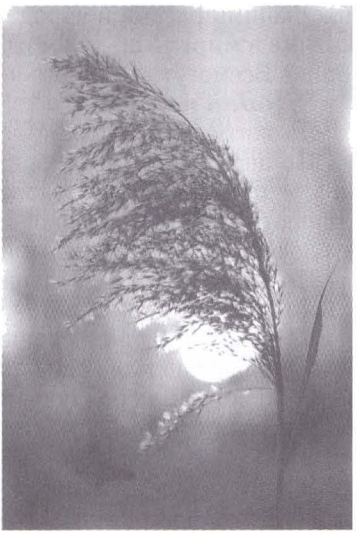

Це сумна молитва апостолів, бо і вони вагалися. Скільки разів Ісус у Євангелії дорікав їм за їх маловірство! (пор. Мт 8, 26; 16, 8; 17, 20). Навіть Петро ("скеля"), на якій згодом Ісус збудує Свою Церкву, був названий "маловіром" (Мт 14, 31). Ісус мусив молитися за нього, щоб не послабла його віра (пор. Лк 22, 32).

Прохання додати віри в суті є закликом для усіх християн, бо віра в житті кожного з нас неодноразово хитається. Навіть св. Тереза з Лізьє, яка ціле життя була тісно пов'язана з Богом, як Його дитина, протягом останніх вісімнадцяти місяців переживала "великі випробування віри", які стали такими міцними, мов мур, що сягав аж до неба і покривав небозвід (пор. "Історія однієї душі", манускрипт С).

***"Додай нам віри".***

Незважаючи на те, що ми добре знаємо: Бог є любов (пор. 1 Ів 4, 8), — часто живемо так, немовби ми самі на цій землі; немовби немає Отця, Який нас любить і супроводжує; Який знає все про нас, навіть порахував волосся на наших головах! (пор. Мт 10, 30); Який усе повертає на наше добро: як усе те, що ми чинимо доброго, так і випробування, через які переходимо у своєму житті.

Слова св. євангелиста Івана ми повинні повторити, немовби свої: "Ми увірували в любов" (пор. 1 Ів 4, 16). Нам справді потрібно вірити й відчувати, що Бог нас бачить і Він нас любить, нам потрібно знати, що кожну нашу молитву, кожне слово, кожний рух і все, що з нами стається: радісне, сумне чи індиферентне, кожну недугу, все, все, все, речі, які ми називаємо важливими, чи справи, які вважаємо неважливими, думки і почуття — усе Бог бачить.

Якщо Бог є любов, то логічним наслідком віри є цілковита довіра до Нього. Ми можемо мати таку довіру, яка часто приводить нас до розмови з Ним, щоб викласти всі наші справи, пропозиції, плани. Кожен із нас може цілковито віддатися Його любові й бути впевненим, що Він нас зрозуміє, підтримає, допоможе.

***"Додай нам віри".***

На цю молитву Своїх апостолів Ісус відповідає: "Якби ви мали віру, як зерно гірчичне, сказали б цій шовковиці: "Вирвися з корінням і посадися в морі, – і вона б послухала вас" (Лк 17, 6). "... Як зерно гірчичне": Ісус не просить віри більшої чи меншої, Він хоче автентичної, заснованої на Ньому, з якої випливає рішучість все очікувати від Нього, а не уповати на свої власні сили.

Якщо довіримось і повіримо в Бога, Який нас любить, усе, що видається нам неможливим, стане можливим. Маємо повне право сподіватися, що "викорінятьс" егоїзм і байдужість, які часто мають місце у наших серцях; зникнуть прикрі обставини, які ведуть до браку єдності в родинах; у нашому світі

врешті-решт зменшаться протистояння між поколіннями, між різними прошарками населення, між християнами, які століттями роз'єднані; виникне універсальне братерство між вірними християнами та представниками інших релігій, між різними расами й народами... Маємо повне право вірити, що все людство житиме в мирі. Так, усе можливе, якщо дозволимо Богові діяти; для Нього, Який є Всемогутнім, нічого не є неможливим.

***"Додай нам віри".***

Як жити цьогомісячним "словом життя" і зростати у вірі?

По-перше, молімося, зокрема тоді, коли виникають труднощі й сумніви: віра – це дар Божий. Можемо просити Його: "Господи, дозволь завжди залишатися у Твоїй любові. Вчини, щоб я не прожив (-ла) жодної хвилини ... без досвіду, що Ти мене любиш, що Ти нас любиш".

По-друге, любімо. У запалі любові наша віра стане дуже сильною. Ми не тільки повіримо в любов Божу, але більше відчуємо її у наших душах, бачитимемо "чуда", які стаються довкола нас.

Такий досвід мала одна дівчина з Великобританії: "Коли моя мама сказала мені, що вирішила розлучитися з моїм татом і переїхати до іншої квартири, я була дуже пригноблена тією вісткою і впала у депресивний стан, але нічого їй не сказала.

Я намагалася втекти з хати або закритися у кімнаті й слухати музику. Однак, коли я вирішила жити згідно зі св. Євангелієм, я відчула внутрішній потяг залишитися там, серед того терпіння та болю і рішуче сказати "так" моєму хрестові. Для мене це було нагодою повірити в Його любов у цій безнадійній ситуації.

Я бажала з любов'ю вислухати до кінця мою маму, яка вилила мені свою душу і висловила все, що мала сказати про мого батька. Я прагнула знайти спосіб, як також залишитися близькою до свого батька.

Кілька місяців пізніше мої батьки намагалися налагодити свої стосунки і мене глибоко вразили слова моєї мами: "Пам'ятаєш, як я тобі сказала, що хочу розлучитися? Твоя реакція на мої слова дала мені зрозуміти, що я зробила погане рішення". В тій хвилині я не сказала їй нічого, тільки "так" Ісусові в тиші, впевнена, що Він усім заопікується".

*К'яра ЛЮБІК*

*(переклад з італійської мови о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ)*

*12 вересня 2004 року в монастирському храмі отців Василіян у Києві на руки о. Протоігумена Григорія Гриньківа, ЧСВВ склав вічні обіти* ***бр. Антоній Константин Панченко, ЧСВВ.***

*19 вересня цього ж року у василіянській церкві в м. Бучачі на Тернопільщині владика Іриней Білик, ЧСВВ уділив дияконські свячення чотирьом братам Василіянам:* ***Павлові Михайлові Кречуну, Августину Михайлу Шоп'яку, Августину Ігорю Стрижику та Іринею Богдану Валявці.*** *Усі вони закінчили філософсько-богословські студії у Польщі (Перемишлі або Варшаві).*

***Редакція "Місіонаря" в імені читачів щиро бажає їм усім витривати у доброму до кінця!***

# СИНОД ЄПИСКОПІВ УГКЦ

*2-3 вересня 2004 року в с. Зарваниця Тернопільської області відбулася двадцять четверта сесія Синоду єпископів Києво-Галицької митрополії УГКЦ. У сесійних засіданнях взяли участь всі владики УГКЦ, які діють на території України.*

Синод, зокрема, затвердив дату щорічної загальноцерковної прощі родин до Зарваниці (в першу неділю після свята свв. верховних апостолів Петра і Павла), скерував на доопрацювання душпастирський план Києво-Галицької митрополії УГКЦ, доручив монашим чинам нашої Церкви звернути особливу увагу на потребу активізації їхнього душпастирської праці на Східній Україні і схвалив текст пастирського послання про утвердження патріаршого устрою УГКЦ, витяги з якого подаємо нижче.

Серед рішень Синоду єпископів УГКЦ важливим є затвердження звіту Митрополичої комісії для справ сім'ї і пропозицій щодо душпастирської опіки над родинами на 2004-2006 роки. Наступне засідання Синоду єпископів УГКЦ відбудеться в грудні цього року.

*Секретаріат Синоду єпископів*
*Києво-Галицької митрополії УГКЦ*

# ВИТЯГИ З ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ПРО УТВЕРДЖЕННЯ ПАТРІАРШОГО УСТРОЮ УГКЦ

...Перша мрія – державна, загальнонародна – незалежність держави..., за Божою благодаттю стала реальністю: від 1991 року ми маємо свою самостійну, незалежну Українську державу. Отже, мрія державного характеру нашого народу здійснилася.

Друга мрія – церковна – повний розквіт нашої Церкви через створення патріархату. Ця мрія розвивалася паралельно у двох гілках київської традиції нашої Церкви: серед православних і греко-католиків. І одні, і другі думали про це, бажали цього, чекали нагоди для здійснення такої мрії. ... З виходом на волю в 1963 році святої пам'яті тоді ще митрополита Йосифа Сліпого і після його заклику, зверненого до всієї Церкви, ідея патріархату стала для нашої церковної спільноти чимось дуже важливим і реальним. ...

Церква також знає ... форму т. зв. помісних Церков. Це групи єпархій, які об'єднуються на підставі спільної території, мови, культури чи державної структури. ... Починаючи з найдавніших часів, такі помісні Церкви поставали у всьому християнському світі – на Сході й на Заході – під назвою і зі структурою патріархатів. ... Патріархати у другому тисячолітті поставали зазвичай за рішенням відповідної помісної Церкви, яке канонічно визнавали інші патріарші Церкви, дуже часто підтримувані державною владою. На таке визнання іноді доводилося чекати тривалий час.

Католицькі патріархати історично визнавав Папа Римський. Сьогодні, згідно з чинними нормами, проголошеними Другим Ватиканським Собором, нові патріархати для Церков східної традиції встановлює Вселенський Собор або Папа Римський...

УГКЦ має усі ... прикмети, щоб стати патріаршою Церквою. По-перше, наша Церква, належачи до східної традиції, вважає патріархат природною формою свого існування. ... По-друге, встановлення патріархату визначається потреба-

ми розвитку УГКЦ, про що одностайно заявили делегати Патріаршого Собору 2002 року... По-третє, наша Церква переконана, що, відповідно до вимоги декрету Другого Ватиканського Собору про екуменізм, патріарший устрій "краще відповідає вдачі наших вірних і відповідніший для духовного добра" (пор. п. 16). ... По-четверте, перехід на патріарший устрій є відповіддю Церкви на утвердження державної незалежності України... По-п'яте, наша Церква не обмежується існуванням на території рідної держави, а внаслідок історичних обставин поширена в різних країнах і має там місцеву ієрархічну структуру... Проголошення патріархату зміцнило б "взаємодію між матірною Церквою та дочірніми Церквами на поселеннях"...

Київська Церква наприкінці 16 ст. вибрала свій особливий шлях для забезпечення єдності у Вселенській Церкві. Частина нашого народу в той час відкинула цей шлях, призвівши до поділу Київської Церкви. Однак та її частина, яку сьогодні називають Українською Греко-Католицькою Церквою, на цьому шляху скористала і збагатилася, оскільки могла зберегти свою віру і самобутність у критичні моменти свого існування... Мета, про яку говорили митрополити Петро Могила і Михайло Рогоза (вони шукали дороги до єдності у спільному патріархаті), була одна і та сама – відновити первісну єдність часів Володимира Великого. Наш патріархат сьогодні, у 21 ст., задуманий не як перешкода, а як шлях до того стану, коли в Україні буде один патріарх у катедральному соборі св. Софії у Києві.

...Свого часу наголошував ... Патріарх Йосиф: "Єпископат повинен бути зразком однозгідності у правлінні Церкви і прикладом єдності в усіх ділянках церковного і народного життя!". Сьогодні ієрархія УГКЦ підтверджує свій спільний намір розбудовувати патріархат нашої Церкви, використовуючи для цього всі можливі церковні засоби. Також просимо Господа нашого Ісуса Христа освятити наші зусилля, а братів і сестер наших у Христі – спомагати нам повсякчас у довірі та одностайності.

Надзвичайно важливою у процесі становлення патріаршого устрою УГКЦ є позиція спільнот посвяченого життя. ... Важливо, щоб душпастирі всіляко утверджували своїх парафіян у вірі в благодатність патріархату й залучали їхні зусилля для розбудови патріархальних структур. ... Нарешті, слід згадати про завдання ... мирян. ... Пророчо звучать для нас слова Патріарха Йосифа: "Завершення [окремих помісних східних] Церков патріаршим вінцем було завжди овочем дозрілої християнської свідомості у Божому люді, у всіх його складових частинах, у свідомості духівництва і пастирів, причому свідомість мирян, отого духовного стада, довіреного їхньому пастирському служінню, зігравала неабияку ролю".

Проте без благословення Святішого Отця і без належного в нас смирення наш патріархат міг би стати раною у тілі Вселенської Церкви, і саме це змушує нас бути обачними. Ми певні, що Святіший Отець обов'язково благословить Києво-Галицький патріархат. Момент, коли це станеться, також має стати "дозрілим овочем", зрощеним у людських душах під дією Святого Духа. Тому тут проблема не в особистій згоді чи незгоді Папи, а, як ствердив він сам, "у таїні Божого благословення". І саме тому з Його ласки цей патріархат, будучи благословенним, зможе стати тим, чим ми хочемо, щоб він був, а саме: святом для всієї християнської спільноти.

*Благословення Господнє на вас!*

† ЛЮБОМИР

# СОБОР МОНАШЕСТВА УГКЦ

*З 8 по 11 вересня 2004 року в Духовній семінарії Святого Духа у Львові вперше в історії нашої Церкви відбувся Собор монашества УГКЦ. Тема першої сесії цього Собору – "Ідентичність монашества в покликанні й служінні УГКЦ", а загальна тема трьох сесій – "Преображення у Господі". На Собор прибуло 60 делегатів з цілої України.*

Собор монашества розпочався Архиєрейською Божественною Літургією, яку очолив єпископ Володимир Війтишин у співслужінні з владиками Юліаном Вороновським, Студійського Уставу, Софроном Мудрим, ЧСВВ, Юліаном Ґбуром, Іринеєм Біликом, ЧСВВ, а також із численними священиками.

***8 вересня*** перше пленарне засідання почалося зі вступного слова с. Дії Стасюк, ЧСВВ, після чого Блаженніший Любомир кардинал Гузар виголосив доповідь на тему: "Ідентичність УГКЦ – вірність справі єдності Церков і автентичній східній Київській традиції". З доповідями також виступили Мирослав Маринович, віце-ректор Українського католицького університету, який звернув увагу на пастирське послання про патріарший устрій УГКЦ, та єпископ Клавдіо Ґуджеротті, Апостольський нунцій у Грузії ("Богословське розуміння ідентичності монашого покликання"). Співдоповідь виголосив о. Григорій Плапчак, ігумен монастиря св. Теодора Студита в с. Колодіївці на Тернопільщині, який говорив про шлях богопосвяченої особи до спасіння.

***9 вересня*** було обрано президію Собору: головою став о. Теодор Мартинюк, монах Студійського Уставу, а асистентами – с. Софія Матіяш, Студійського Уставу, і о. Артемій Новіцький, ЧСВВ. Після цього було заслухано доповідь кардинала Томи Шпідлика, ТІ ("Отці Церкви (традиція) – покликання і виховання монашої тотожності"). Співдоповідь виголосив о. Богдан Дзюрах, ЧНІ. Згодом із доповіддю виступив о. Роберт Тафт, ТІ ("Літургія як місце формування монашої ідентичності"), а співдоповідь виголосив о. Матей Гаврилів, ЧСВВ, який заторкнув тему сучасного літургійного виховання. Було прийнято постанову № 1 про створення Соборової комісії для опрацювання остаточного документа першої сесії Собору.

***10 вересня*** у роботі третього пленарного засідання взяв участь Блаженніший Любомир і члени Синоду єпископів Києво-Галицької митрополії УГКЦ. Було заслухано доповіді отців Діонісія Ляховича, ЧСВВ ("Трипітарний характер монашої тотожності") та Джермано Марані, ТІ ("Церква як місце вираження монашої ідентичності"). Співдоповідь виголосив о. Артемій Новіцький, ЧСВВ на тему: "Спільнота як Церква".

***11 вересня*** відбулося четверте (останнє) пленарне засідання Собору, на якому було заслухано керівників п'яти робочих груп про результати їхньої праці протягом Собору. Делегати Собору проголосували за робочий проект статуту Собору монашества та декілька інших документів.

# МОЛИТОВНІ ДНІ У ЛЬВОВІ

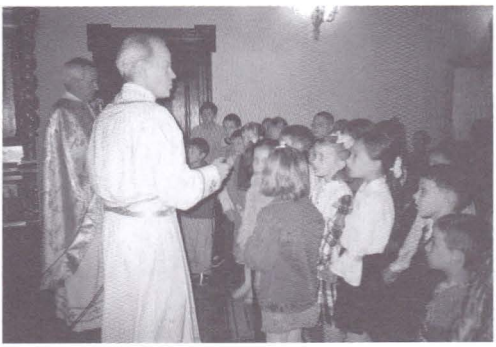

*На світлині: о. Павло Сігал проповідує у василіянській церкві св. Онуфрія.*

*Молитовні дні, які можна назвати "марійськими реколекціями", проходили у Львові з 11 по 13 вересня цього року. Вони розпочалися у празник Усікновення чесної голови св. Пророка Івана Хрестителя, а закінчилися у свято Положення пояса Пресвятої Богородиці.*

Австрійський католицький священик Павло Сігал, співзасновник Згромадження Родини Пречистої Діви Марії, Матері Всіх Народів, виголосив надзвичайно змістовні й захоплюючі проповіді у василіянській церкві св. Онуфрія у Львові, а також мав три духовні науки для молоді і вірних як УГКЦ, так і РКЦ. Він дуже зворушливо окреслив зміст нашого християнського буття і слідування за Ісусом Христом за прикладом Його Пресвятої Матері, яка є Матір'ю всіх народів.

Молитовні дні урочисто закінчилися 13 вересня у каплиці Благовіщення Матері Божої над джерелом під Високим Замком у Львові. Цього дня відзначали день об'явлення Пресвятої Богородиці у Фатімі. Багато вірних взяли участь у Богослуженні, чимало з них приступили до Святих Тайн Сповіді й Причастя.

На закінчення реколекцій о. Павло поблагословив усіх учасників реколекцій рукавичкою св. Піо з П'єтрельчини, просякнутою кров'ю зі стигм цього великого святого, а сестри-монахині зі згаданого вище Згромадження роздали образки з молитвою, яку всі люди на світі повинні щодня відмолювати. Пресвята Богородиця була, є і буде Марією, але вона більше любить титул "Мати всіх народів", бо її палким бажанням є те, щоб усі народи на землі стали дітьми Божими і її дітьми, об'єднавшись в одну велику святу сім'ю.

## МОЛІМОСЯ ЗА ДОБРІ ВИБОРИ

*Упродовж цьогорічних осінніх місяців — вересня і жовтня — члени 21 жіночої і 11 чоловічих монаших спільнот безперервно молитимуться одну добу (а навіть і декілька діб) за добрі та справедливі вибори Президента України*. Закликаємо і вас, дорогі читачі, та й всіх людей доброї волі долучитися до цієї молитви: хто як може і коли може (у будь-який зручний час).*

***Молімося особисто, молімося спільно до Господа і Пресвятої Богородиці й просімо, щоб ми обрали доброго керівника нашої держави!***

** Просимо наших читачів та й усіх виборців прислухатися до Звернення Синоду єпископів УГКЦ, що стосуються виборів Президента України, витяги з якого опубліковані в попередньому числі "Місіонаря" (С. 233), обов'язково прийти на виборчі дільниці й проголосувати за того кандидата, який насправді (а не на словах) служитиме Богові й українському народові.*

# СВЯТА ВЕРВИЦЯ ЧЕРЕЗ ВІКИ

*Протягом усієї історії св. Церкви відбувалися численні об'явлення Матері Божої, яка з'являлася 920 разів на різних континентах, зокрема в Європі 776 разів (з них 19 разів у країнах СНД).*

*У більшості випадків Ясна Пані називала себе різними іменами. Серед них п'ять разів вона іменувала себе "Царицею вервиці" і чинила це у таких містах світу: Вале ді Помпей (Італія) 1872 року; Фатіма (Португалія) 1917 року; Айзенберг (Німеччина) 1969 року; Перуаран (Мексика) 1973 року; Сан Ніколас (Аргентина) 1983 року.*

*На світлині: ікона "Цариця вервиці з Богородичина" (катедра свв. Петра і Павла у Чорткові).*

***Де виникла молитва на вервиці?***

Найновіше історичне відкриття вказує на точне місце виникнення молитви на вервиці. Це картезіанський монастир у місті Трір (Німеччина).

Монахи Картезіанці – це самітники, які разом збираються тільки на Божественну Літургію. Решту часу вони моляться і працюють у повному усамітненні. Ці монахи мають особливе набожество до Матері Божої: перед кожною важливою справою вони моляться одну молитву "Богородице Діво" ("Аве Марія") про Божу допомогу.

Цей обряд існує так давно, що передпокій келії монаха Картезіанця називається "Аве Марія", тому що монах, заходячи до келії чи покидаючи її, завжди молиться "Богородице Діво".

***Коли і як виникла молитва на вервиці?***

Вервиця почалася з молитви на чотках, яка спочатку практикувалася у Східній Церкві. Цей спосіб молитви пізніше поширився по цілій Західній Європі, зокрема в Ірландії. Протягом століть монахи, які не мали богословської освіти, а навіть часто були неписьменними, щодня відмолювали на чотках 150 разів Господню молитву "Отче наш" замість приписаних 150 псалмів (по 50 молитов три рази на день: вранці, вдень і ввечері).

У 6-7 ст. Західна Церква запозичила від Східної молитву "Богородице Діво", яка незабаром стала дуже популярною серед простого народу. Поступово на вервиці замість "Отче наш" почали відмолювати "Богородице Діво". Таким чином вервиця набирає форми "Богородичної" і складається з 50 "Богородице Діво", тому її назвали "Марійською п'ятидесятницею". Однак це ще не був початок виникнення сучасної молитви на вервиці.

***Етапи розвитку молитви на вервиці. Перший етап.***

Молитва на вервиці, яку Мати Божа під час численних об'явлень так наполегливо просить людей відмолювати, є медитативною молитвою. Виникла вона близько 1400 року і першим, хто створив вервицю з розважаннями, був Адольф з Ессену, настоятель Трірського картезіанського монастиря.

Під час пережиття т. зв. "духовної ночі" він почав відмолювати молитву простих людей: "Марійську п'ятидесятницю". Невдовзі побачив, що під час

моління 50 "Богородице Діво" він ніяк не міг зосередитися на молитві. Тоді він до кожного "Богородице Діво" додав одне речення з життя Ісуса та Марії і цю молитву назвав "розаріум" ("сад з трояндами"). Св. Бернард з Клерво, великий почитатель Матері Божої, сказав про цей спосіб молитви так: "Молитися на вервиці – це споглядати життя Ісуса через Марію".

***Другий етап.***

Наступним монахом Картезіанцем, який відіграв надзвичайно важливу роль у розвитку вервиці, був Домінік Пруський. У молодості він був пристойним студентом, якого невдовзі згубні пристрасті перетворили на волоцюгу. У 1409 році він прийшов до картезіанської обителі й попросився до монастиря.

Настоятелем тоді був згаданий Адольф з Ессену, який поставив Домінікові умову для вступу до монастиря – кожного дня молитися на вервиці. Домінік виконав свою обітницю і через рік, зцілившись тілом та душею, став монахом. Саме Домінік збільшив Богородичну вервицю до 150 "молитовних зернят". Так постав своєрідний "Марійський псалтир".

***Третій (найважливіший) етап.***

Бретонець Алан де Роке у 1460 році почав поширювати серед простих людей Марійську вервицю Домініка з Прусії, яка складалася з 150 молитов "Богородице Діво". Він був монахом Домініканцем і народним місіонером. Алан особисто не знав Домініка, а тільки запозичив його писання. Слід тут сказати, що у середньовіччі монахи завжди підписувалися тільки своїм монашим іменем. Таким чином, Алан де Роке, який зробив великий внесок у поширення молитви на вервиці, переплутав Домініка Пруського зі засновником Домініканського чину – св. Домініком. Отже, легенда про те, що св. Домінік (засновник монашого Чину) отримав вервицю з рук Пресвятої Богородиці, є історично помилковою.

Алан де Роке невдовзі побачив, що вервиця, яка складається з 150 "зерен", не годиться як загальна молитва. Він поділив 150 "зерен" на 15 десяток "Богородице Діво", кожна з яких переривалася молитвою "Отче наш". Згодом він скасував моління одного "Богородице Діво" разом з одним реченням зі св. Євангелія, а вибрав тільки одну фразу перед кожною десяткою "Богородице Діво". Так утворилася вервиця у знаній нам сучасній формі.

Отож, вервиця, яку ми нині відмолюємо, виникла в середині 15 ст. Гравюра на дереві (з Барселони в Іспанії) із 1488 року зображує Пресвяту Богородицю, коронованну як Царицю, обрамлену вінком з 15 таїнств вервиці – радісних, страсних і славних. Як знаємо, Папа Іван Павло II на початку третього тисячоліття доповнив вервицю 5 світлими таїнствами, тому можемо сказати, що розвиток молитви на вервиці триває і до сьогодні.

Вервиця є найбільш улюбленою молитвою Матері Божої після Божественної Літургії. У численних об'явленнях від часу виникнення вервичної молитви і аж до нашого часу Пресвята Богородиця завжди наполягала молитися на вервиці. Нагадаю про три відомі у всьому світі місця об'явлень – це Ля Салет, Люрд і Фатіма. Там Мати Божа з'явилась з вервицею у руці й закликала всіх нас щодня молитися на вервиці для зцілення наших душ і спасіння світу.

Мати Божа у багатьох місцях своїх об'явлень обіцяла, що всіх людей, які щоденно моляться на вервиці, захистить від несподіваної смерті й особисто заступиться перед суддівським престолом свого Сина.

*Йозеф Марія де ВОЛЬФ,*
*Кельн, Німеччина*

# ВІРА – ШЛЯХ ДО ЩАСТЯ

*Людина від народження безнастанно прагне щастя, шукає необмеженої свободи та звільнення. І суспільство допомагає їй у цьому: бурхливий технічний розвиток, всеохопна комп'ютеризація, широчезна сфера усіляких послуг і пропозицій начебто звільняють від багатьох життєвих клопотів і часових витрат на щоденний побут, роблячи людину щасливою.*

*Проте позірно допомагає, позірно звільняє, водночас перетворюючи її на свого раба. На раба користування послугами зв'язку, мережею супермаркетів, сферою обслуговування і усього надновітнього, що щедро пропонує 21 ст.*

Нам необхідно лише простягнути руку на звідусіль волаючі пропозиції. А вони пантрують на нас усюди: на вулиці, у транспорті, в усіх ЗМІ. Нас інформують, нам пропонують, нав'язують, ідеалізують, аби ми тільки погодилися, що саме цей продукт нам украй необхідний, що це позбавить нас усіх проблем, витягне з усіх хвороб, зробить нас направду щасливими. А що саме має зробити нас щасливими, якщо уважно приглянутися до пропозицій сьогодення? Волаючий біг-борд у метро, на якому зображено молодого чоловіка, в котрого в руках купа одягу і з усмішкою він звертається до нас: я хочу, щоб моя сім'я була щасливою? Невже такого щастя шукає людина? Але до такого нас закликає суспільство.

Нам постійно пропонують звільнитися, до нас просто волають (бо на звичайне слово ми вже не реагуємо від словесного засилля), що від поїдання сухариків, чіпсів та іншої "смакоти" ми просто нічого кращого у світі не захочемо, а деякі напої звільнять нас від спраги. Спраги-якої? Спраги бути по-справжньому щасливими і тверезо бачити ті тенета, які розставлено для людини? Від цього нас справді звільняють – поступово і легко — під личиною цивілізаційних благ і прогресу.

Якщо ми хворіємо, нам запропонують панацею на будь-який смак. А, може, ми хочемо зменшити свою вагу? Це теж легко вирішити. Треба спробувати, наприклад, чудодійний пластир на різні частини тіла — людина нічого не робить, просто ходить з цією наліпкою і поступово худне. Казка? Ні, ми у це віримо, ми знаємо, що це нам допоможе стати щасливішими. Ми погоджуємося на це. Ми відкриваємо на це своє серце. Ми дозволяємо цьому ввійти до нас. Ми найперше йдемо саме на це, бо воно поруч, тут, необхідно лише підняти руку і зателефонувати вже, зараз... Воно навколо, заманливо мигає, світиться і привітно усміхається. Воно лише прагне нашої згоди...

Ми, християни, якщо не маємо твердої опори, також будемо губитися у сучасному споживацькому світі, потроху станемо роздратованими, розхристаними і хронічно втомленими. Щоб цього не сталося, ми повинні все бачити у світлі нашої віри. Ми віримо в Бога і в Його руки віддаємо себе. Господь прагне, аби ми прокинулися з духовного сну. І не один раз це чинили, а постійно, щодня.

Ми мусимо духовно прокидатися, обираючи новий стиль життя, в якому могли б зосередитися у духовний спосіб на тому, хто ми, куди йдемо і яким шляхом. Мусимо зробити діагностику нашого шляху, відшукати правильні орієнтири, аби не змилити, не впасти, не втратити себе у вирі сьогодення. Мусимо будувати своє життя не на піску, а на міцному фундаменті віри.

Ми повинні бачити своє духовне воскресіння через пророче слово Боже, на яке треба відкрити свої серця. Господь створив нас, він керує нашою історією і знає час. Тільки Він, Творець всесвіту, може вилікувати нас, перемінити, забрати старе серце, а дати нове.

Оживити нашу віру, відкрити нове думання і ставлення до Бога, Який є, був і буде, впустити Його на престол нашого життя – нагальна потреба для зраненої пошуком щастя людини сьогодення. Ми покликані відновити християнські істини, по-новому прочитати і практикувати їх в щоденному житті, щоб врешті щасливо жити з живим Богом.

Отож, нам потрібно зробити конкретні кроки завдяки твердій вірі в Бога й виконати Його певні вказівки, адже слухати Господа й пізнавати Його волю – це направду велика благодать. Однак поки наше серце не сокрушиться, поти не з'явиться віра, не прийде розуміння Бога. Наше єство мусить бути храмом, на престолі якого має бути місце лише для Бога, адже перша заповідь Божа говорить: "Я Господь твій, тому не знай інших богів, крім Мене".

Перша фундаментальна заповідь, здавалось би, нині ніби сповідується людьми, які називають себе християнами. "Так, я вірю в єдиного Бога, у Бога, що все створив і всім управляє", – каже більшість віруючих. Проте є деякі, що просто заспокоюють свої релігійні потреби: наче віримо у щось вище, але водночас не впускаємо Бога в наше життя ("якщо треба, то я Тебе, Боже, закличу"), ставлячи замість Нього своє "его" або щось інше. Це – не віра, а швидше порожнє самозаспокоєння.

Для справжнього щасливого життя ми повинні наше "его" поселити біля дверей нашого життя, а Ісуса запросити на його престіл. Тоді відбудеться переміна нашого думання, тоді не собі, а Ісусові мусимо віддати все: свої очі, думки, мрії, своє минуле і теперішнє...

Слід нам сказати разом із молодим пророком Самуїлом: "Говори, Господи, слуга Твій слухає!". Після добровільного прийняття цього засадничого принципу Бог помалу допоможе нам зректися власної волі й ми врешті віднайдемо щастя у своєму житті. Отож, нам необхідно безпастанно жити в Божій присутності, адже якщо хтось когось справді любить, то думає про нього і вдень, і вночі.

Стежка до Бога таки справді вузька й терниста, бо зрозумівши істину, нам від стількох благ цивілізації треба свідомо відмовитися! Нам слід жити згідно зі словами св. Євангелія: "Христос – дорога, правда і життя", віддавши Богові своє життя, у якому Він буде єдиною і незмінною правдою. А це зовсім нелегко!

Не лише богопосвяченим особам під силу такий шлях. Людина в миру також покликана на святість. Лише треба в це повірити, зустрітися з живим Воскреслим Богом і йти за Ним. А найбільшим скарбом, який ми маємо у житті, є наша віра, котра веде нас до щастя, про яке мріє кожна людина, що приходить на цей світ.

*Оксана ОЛЕКСІВ,*
*м. Київ*

# СВЯТА ТАЙНА ЄВХАРИСТІЇ (2)

*У цій статті мову поведемо про спосіб прийняття св. Причастя та його плоди.*

Церковний закон приписує, що кожен християнин повинен приймати св. Причастя хоча б один раз на рік. Цей обов'язок (прийняти Святі Тайни Покаяння і Євхаристії) він має виконати в часі підготовки до Великодня, тобто під час Великого посту.

Проте добрим християнам слід якомога частіше причащатися. У декреті Другого Ватиканського Собору про Східні Католицькі Церкви мовиться: "Вірні мають обов'язок у неділі й свята брати участь у Літургії. Тим поручається вірним, щоб у ці дні частіше, а навіть щоденно приймали Пресвяту Євхаристію". Про те, що необхідно часто брати участь у Службі Божій і приймати св. Причастя, свідчать Діяння апостолів, у яких говориться, що перші християни постійно перебували на слуханні слова Божого, на ламанні хліба і на молитвах.

Св. Василій Великий в одному зі своїх листів пише: "Щоденно причащатися і приймати св. Тіло і Кров Христа – це добре й дуже корисно, бо Христос ясно сказав: "Хто їсть Моє Тіло і п'є Мою Кров, має життя вічне" (пор. Ів 6, 54). І хто ж буде сумніватися, що бути безнастанно учасником Життя – це жити щасливим і багатим життям?".

Св. Кирило Єрусалимський запитує: "Якщо цей хліб є щоденним хлібом, то чому їсти його раз на рік? Приймай щодня те, що допомагає тобі. Так живи, щоб кожного дня бути гідним приймати його. Хто не заслуговує його приймати щодня, той не буде гідний і раз на рік його приймати". Це добра відповідь тим, які говорять: "Я не гідний (-а) часто приймати св. Причастя". Ми ніколи не будемо гідні причащатися св. Тіла і Крові нашого Спасителя. Пресвята Євхаристія, яку ми приймаємо, не існує завдяки нашій гідності чи праведності, а тому, що Господь зі Своєї безмежної любові дарує нам Себе самого.

Св. Причастя слід приймати гідно, тобто в стані, вільному від смертельного гріха. Християнин, який вчинив смертельний гріх, мусить спершу висповідатися з нього, а вже потім приступити до Святої Тайни Євхаристії. Якщо ж він не має важких гріхів на своєму сумлінні, то сміло може прийняти св. Причастя, не йдучи до св. Сповіді. Достатньо лише зробити акт щирого жалю за вчинені легкі гріхи і провини. Щоденні легкі упадки не повинні стримувати людей від частого приймання Пресвятої Євхаристії, бо вона сама прощає гріхи. Св. Іван Дамаскин називає св. Причастя "очищенням від усякого бруду".

Великим плодом Святої Тайни Євхаристії, цього "пребагатого джерела всяких Божих благодатей", є глибоке єднання з нашим Божественним Спасителем. Господь сказав: "Хто їсть Моє Тіло і п'є Мою Кров, той у Мені перебуває, і Я – у ньому" (пор. Ів 6, 56). Пресвята Євхаристія також творить Церкву: ті, що приймають св. Причастя, тісніше з'єднані з Христом, тому Він єднає усіх

вірних в одне тіло, в одну Церкву. Подібно як тілесна їжа служить відновленню втрачених сил, так св. Євхаристія зміцнює любов, яка в щоденному житті схильна постійно послаблюватися.

Говорячи про роль священика в освяченні Пресвятої Євхаристії, св. Іван Золотоустий каже: "Це не людина перемінює подавані дари в Тіло і Кров Христову, але сам розп'ятий за нас Христос. Священик, що виголошує ці слова, тільки заступає особу Христа, а діє сила і благодать Божа". Св. Кипріян каже: "Якщо Христос є первосвящеником і Він пожертвував себе Отцеві та наказав нам робити те саме на Його спомин, то це певно, що кожен священик заступає Христа, бо він повторює те, що Христос учинив". Митрополит Петро Могила писав: "Навіть на випадок крайньої необхідності ніхто не може священнодійствувати тієї Тайни, тільки уповноважений священик".

Священик повинен мати конкретний намір зробити таїнственну переміну хліба і вина в Тіло і Кров Ісуса Христа. Це відбувається під час Божественної Літургії, коли священик промовляє слова освячення: "Прийміть, їжте, це є Моє Тіло, що за вас ламається на відпущення гріхів. Пийте з неї всі, це є Кров Моя Нового Завіту, що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів".

Перед св. Причастям слід дотримуватися євхаристійного посту. За давніми церковними приписами це був піст, протягом якого людина не повинна була нічого їсти і пити, і він тривав від півночі до моменту прийняття св. Причастя. Нині св. Церква дозволила дотримуватися євхаристійного посту тільки годину перед св. Літургією, щоби вірні могли якомога частіше приймати св. Євхаристію. Після св. Причастя слід 15 хвилин утриматися від споживання їжі, тим паче куріння та пиття алкогольних напоїв.

Важливо приймати св. Причастя під час активної участі в цілій Божественній Літургії. Тоді ми себе духовно готуємо до найтіснішої злуки з Христом, яка відбувається у Святій Тайні Євхаристії, що є кульмінацією прослави Господа. Після св. Причастя слід присвятити хоча би декілька хвилин для подяки і розмови з Ісусом Христом, Який перебуває у душі, тобто зробити т. зв. благодарення. Важливо в ту хвилину близької присутності Ісуса застановитися над тим, Кого я прийняв, Хто в мені перебуває і яка зміна зі мною стається.

Протягом більш ніж двохтисячолітньої історії християнства немає одностайності у питанні: як приймати св. Причастя? Настоячи чи навколішки? Людина, яка причащається навколішки, усвідомлює свою гріховність і розуміє, що св. Причастя – це сам Ісус Христос, Який до неї приходить. Таким положенням свого тіла вона засвідчує Богові свою пошану до Нього.

Однак набагато більше християн причащається стоячи. Чинять вони це не тому, що не усвідомлюють важливості Святої Тайни Євхаристії, але згідно зі закликом священнослужителя під час св. Літургії перед св. Причастям: "Зі страхом Божим і вірою приступіть". Священик закликає вірних приступити, тобто прийти до Євхаристійного Ісуса, і вони це чинять, як добрі діти Божі.

Проте у цьому питанні слід дотримуватися одностайності. Якщо парафіяни конкретної парохії приймають св. Причастя навколішки чи настоячи, то варто задля любові до ближніх, щоб не роздратовувати їх у цей важливий літургійний момент, причаститись навколішки або настоячи. Потрібно толерувати наших ближніх і не перешкоджати їм побожно і праведно зустрітися з Ісусом у Пресвятій Тайні Євхаристії.

Коли людина починає грішити, тобто відрізняти добро і зло, вона повинна сповідатись і такий релігійний акт називається "першою св. Сповіддю". Але

св. Причастя для неї вже не буде першим, бо вона прийняла його вперше під час Святої Тайни Хрещення. Момент першої св. Сповіді творить момент Урочистого св. Причастя, тобто воно відбувається у певній урочистій формі, коли діти разом готувалися до цього дня і приступають до Святих Тайн Покаяння і Євхаристії.

На думку більшості священнослужителів, на цю урочистість дітей слід одягати в український стрій. Але зазвичай їх одягають у білий одяг на знак чистоти й невинності. Батьки мусять подбати про те, щоб урочисте св. Причастя не було останнім у житті дитини, тобто не стало своєрідною "даниною моді".

У цілій Католицькій Церкві існує окреме свято Пресвятої Євхаристії (у народі його називають празником Божого Тіла). В нашій Церкві він належить до рухомого циклу свят і відзначається у четвер після Неділі Всіх Святих. У цей празник відбуваються святкові процесії з Найсвятішими Тайнами. На Заході України дуже популярним є набоженство до Євхаристійного Ісуса, т. зв. супліка-ція, тобто благальна пісня і благословення вірних Найсвятішими Тайнами.

*о. Ігор ЯЦІВ*
*(за циклом передач на радіо "Воскресіння")*

# СЛОВО БОЖЕ НА НАШОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

*Телебачення сьогодні є найпопулярнішим і дієвим засобом масової інформації. Мільйони людей на планеті користаються ним у різних цілях: послухати новини, подивитися фільм чи якесь телешоу, повболівати за улюблену футбольну команду тощо. Але мало хто з нас задумується над тим, що телебачення, як й інші засоби масової інформації (ЗМІ), може слугувати "прекрасним знаряддям голошення Євангелія". Саме так його означив Святіший Отець Іван Павло II у своєму посланні з нагоди XVII Світового Дня ЗМІ у 1984 році.*

*У цій статті ми коротко проаналізуємо те, чи на українському телебаченні присутнє Слово Боже і яке місце воно займає у телеефірі.*

Коли в Україні була задекларована свобода віросповідання, а Радянський Союз відійшов у небуття, наше національне телебачення започаткувало трансляцію різдвяних і пасхальних Богослужінь з храмів провідних українських християнських конфесій. Сьогодні ми маємо можливість на саме Різдво чи Великдень молитися із нашими церковними ієрархами вдома завдяки телевізору, якщо ми не маємо змоги з поважних причин піти до храму.

Наше національне телебачення також зблизило Україну з Апостольським Престолом. Візит Папи в Україну та й інші країни світу, Хресна дорога за його участю, урочисті святі Меси з нагоди Різдва та Пасхи Господньої – це дійсність на наших телеекранах, про яку навряд чи можна навіть було подумати років п'ятнадцять тому.

Церква не поставлена повністю поза рамки нашого телебачення, хоч і часто в не дуже привабливому світлі. Її життя висвітлюється у телеповинах, коментатори коротко повідомляють про важливі церковні празники, правда, часто з суттєвими помилками. Деколи тележурналісти трактують церковні

справи без належного розуміння, навіть зі зневагою, коли йдеться про якісь скандальні ситуації в лоні Церкви, перекручуючи при цьому факти чи вислуховуючи позицію однієї сторони. Також запрошують на різні телепрограми єпископів чи священиків, щоби почути їхню позицію стосовно конкретної суспільної чи релігійної проблеми. Саме тут простежується бажання окремих журналістів зробити ефектне враження на глядача за допомогою "колючих" питань про Бога та Церкву взагалі. Інколи вони досягають успіху завдяки тому, що деякі духовні особи є неготовими дати компетентну відповідь.

Для того, щоби слово Боже западало у серця мільйонів телеглядачів – не достатньо лише самих трансляцій Богослужінь. Атеїстичне суспільство унеможливило багатьом із нас пізнавати правди християнської віри, розуміти зміст важливих церковних празників у році, об'єктивно вивчати церковну історію тощо. Тому наше телебачення могло би певною мірою заповнити цю прогалину та виконати роль середника, який доносить сучасний голос Церкви до масового глядача. Однак, на жаль, тематичних християнських програм на провідних українських телеканалах майже немає. Якщо би дослідники телебачення проаналізували протягом однієї доби мовний ресурс окремо взятого телеканалу, то, гадаю, вони би виявили, що такі слова як "Бог", "віра", "надія", "милосердя", "прощення", "любов" (у богословському значенні), "взаємодопомога" тощо вживаються зрідка.

Скептики з цього приводу зауважать, що на окремих державних чи комерційних телеканалах щодня можна побачити проповідників з розгорнутою Біблією. Так, охайні та фотогенічні чоловіки й жінки цитують Святе Письмо, чудово жестикулюють руками, аби додати своїй розповіді ефекту. Але, на жаль, вони є представниками різних новітніх сект, які мають можливість оплатити дорогий український телеефір. Участь нашого греко-католицького духовенства на телебаченні мінімальна через обмежений доступ до ефіру. На регіональних телеканалах існують окремі спроби греко- та римо-католицьких священиків донести слово Боже до масового глядача, але їхні зусилля знову ж таки тьмяніють на фоні сектантів, які багатші на ефірний час.

Практична відсутність голошення св. Євангелія на нашому телебаченні не є позитивним явищем. Переважна частина ефіру на наших телеканалах відводиться низькопробним фільмам і серіалам латиноамериканського чи російського виробництва та різноманітним шоу, а дуже мізерна частка – релігійній інформації. Чимало глядачів, які просиджують годинами біля телевізора, набираються негативних емоцій внаслідок перегляду бойовиків та кримінальних серіалів, підсвідомо приймаючи сумнівні моделі життя з багатьох телешоу, які несумісні інколи не те що з християнськими цінностями, а й зі загальнолюдськими нормами життя. Слово Боже залишається для масового глядача якоюсь абстракцією, яке, на їхню думку, слід слухати у церкві, а вони туди не дуже й поспішають.

Наша Церква повинна докласти чимало зусиль, щоб увійти в український телеефір передусім тематичними програмами, які допомогли би сучасному глядачеві зростати у вірі, пізнавати Бога і тим самим сприяти побудові "цивілізації життя, а не цивілізації смерті" (Папа Іван Павло II). Слово Боже з уст освічених священиків на телебаченні могло би стати новим струменем до оновлення людських душ, які можуть підпадати під негативний вплив телебачення, про що ми неодноразово писали на сторінках нашого часопису.

*Ігор СКЛЕНАР*

# ПРО СПОКУСЛИВОГО ЗМІЯ (1)

*У попередньому числі "Місіонаря" був надрукований матеріал, в якому подано неповний зміст листа одного диявола, трохи більш досвідченого, до другого, який ще не має достатньої практики у спокушуванні людей, щоб відвертати їх від Господа. Позаяк областю діяльності цих двох злих духів є американський континент (очевидно, якась певна його частина), то порушувались питання, наводились деякі дані, що стосувались американців.*

*Редакція запропонувала читачам висловити свої думки з приводу того, як працюють сатанинські сили в нашому народі. Мені "пощастило" отримати цінний матеріал з диявольських зборів, які проводились з нагоди відрядження на європейський континент, а конкретно в Україну, величезної когорти пекельних сил для виконання своєї темної роботи. На зборах головував за дорученням володаря пекла – Люцифера – немалого калібру чортяка, головний ідеолог і винахідник нових та вдосконалювач уже наявних способів, які використовують сатанинські сили для спокушування людей, щоб врешті-решт висмикнути їх від Господа. Подаю текст його промови:*

"Дорогі воїни нашого князя темних сил Люцифера! Сьогодні ми посилаємо на Землю новий загін наших добре вишколених вихованців з метою, яку всі ви добре знаєте: відірвати від нашого злісного Ворога – Бога – якнайбільшу кількість його почитателів. Конкретизую: ареалом вашої діяльності буде територія України. *(гучні оплески)*

Основні дані про цю країну ви вже отримали під час навчання. Ви добре знаєте її розташування на європейському континенті, володієте даними про її природні багатства й великий економічний потенціал, а також про її населення. Позаяк жителі цієї країни є об'єктом вашої діяльності, то варто зупинитись на морально-етичних принципах цих істот, що населяють дану країну: їх духовний стан повинен вас найбільше цікавити.

Під релігійним оглядом населення України є дуже строкатим: переважає православна віра, є католики, протестанти й велика кількість різних сект, які називають себе церквами. Це відрадний для нас факт, бо така "різношерстість" у релігійних поглядах полегшує виконання нашого основного завдання – відірвати кожного земного черв'ячка будь-якої конфесії від Бога. Вагомих результатів ми вже добились у православ'ї, де три його вітки дослівно "пожирають" одна одну! *(вигуки радості)* Ваше завдання полягатиме в розпалюванні ще більшого антагонізму між ними. Збаламучуйте людей в сектах, втовкмачуйте у їхні голови думку, що кожна з них є найкращою, найправдивішою, а тоді хоч-не-хоч вони змушені будуть "воювати" між собою.

Але найстійкішими у своїх релігійних поглядах, найбільш впертими у служінні нашому Ворогові є католики, а тому поборювати їх є першочерговим вашим завданням. Особливо треба поборювати греко-католиків, яких православні називають уніятами. Греко-католики, що проживають здебільшого на території Західної України – для нашого Люцифера, як і для всіх нас, є найбільшими ворогами, і хоч деяких з них нам все ж таки вдається заманити до нашого табору, але назагал вони для нас є досить "твердим горішком".

Однак не "вішайте носів" з цього приводу, мої товариші! Нехай не журяться ті з вас, які будуть працювати серед греко-католиків. Їхню працю облегшать численні релігійні фанатики, які через своє сліпе підкорення традиції відмов-

ляють у своєму послусі Церкві, а також ще доволі численний загін атеїстів, яких виплодила (не без нашої допомоги) відома вам з історії тоталітарна машина і які збереглись ще навіть у суто греко-католицьких селах.

Велику допомогу надасть нашим братам-демонам московське православне духовенство, яке патологічно ненавидить греко-католиків і називає їх єретиками. Не стоятимуть осторонь і дві інші православні Церкви. Свою ленту в збаламучуванні людей вносять і будуть вносити євгівісти, адвентисти, мормони та інші секти, яких, слава Люциферу, намножилось чимало в Україні. Усі ці секти навіть і не усвідомлюють, якими добрими союзниками є вони для нас!

Можу вас потішити, мої чортенята, що ідеологічний відділ нашого сатанинського царства, який я очолюю, розробив оригінальні інструкції, своєрідні "темники" (цей термін надзвичайно популярний у владних структурах сучасної України!), які будуть дуже корисні у вашій роботі в цій країні. Нам вдалося це зробити до вашого походу в Україну! *(вигуки схвалення)*

Розробляючи ці "темники", враховувались особливості кожного регіону України, однак, найскрупульозніше враховувались обставини, що існують на заході України – своєрідна резервація греко-католиків. Поради, що подані в цих "темниках", стануть вам надзвичайно цінними й корисними у вашій важкій пекельній, але почесній темній роботі.

Як на американському континенті демонським силам велику допомогу надає провідна американська освічена еліта, так і в Україні поведінка їхньої еліти у питаннях, що стосуються віри в Бога, просто захоплює нас. Майже вся вона, якщо здебільшого не заражена ідеологією попереднього режиму і є безбожницькою, то є інфантильною у питаннях віри в Бога, у потойбічне життя, у Божий суд після смерті і т.д. Оцей елітарний контингент нам ні в якому разі не можна випускати з наших гострих кігтів! Їхню інфальтильність треба тільки підсилювати і все буде гаразд!

Ця еліта є нашим цінним надбанням. Старайтесь, щоби вона не вислизнула з-під нашого впливу і контролю! Бо коли ми втратимо її, то наша праця серед неелітної частини суспільства буде марною. Адже еліта, як-не-як, є для багатьох з них певним зразком поведінки і життя: низи часто наслідують верхи!

Надіюсь, ви усвідомлюєте, що всі поради Уїдливого Баламутові є порадами і для вас, що вирушаєте в Україну. Використовуйте всі рекомендації Уїдливого: він добрий майстер і знавець своєї справи. Працюйте, щоб ці людські істоти не дотримувались заповідей декалогу нашого Ворога і повсякчасно порушували їх. *(вигуки згоди)*

Особливо звертаю вашу увагу на шосту заповідь: тут ці земні огидні хробаки є найслабшими. Пропоную вам "вудочку розпусти і блуду", на яку можете зловити багато "великої риби"! Нашіптуйте їм, що шлюби церковні чи цивільні не є перешкодою до подружньої зради, що статева стриманість і невинність є вигадкою священиків чи пережитком минулого, одним словом, працюйте так, щоб слова розпуста, розпусник чи розпусниця не були для них принизливими, образливими, щоб вони їх не соромились, але гордились ними; всіляко сприяйте поширенню різних статевих збочень і, може, скоро в Україні, як тепер в Америці, виникне питання легалізації одностатевих шлюбів. А це, ви добре розумієте, призведе до повної деградації людства. *(вигуки радості)*

Вірним союзником і великим помічником у вашій роботі є і буде телебачення та інші мас-медіа. Коли прибудете в Україну, то самі побачите, що майже всі телевізійні передачі пропагують розпусту, жорстокість, насилля, злочинність,

одним словом, усе те, що противиться нашому Ворогові — Богові, а є милим нашому володарю Люциферу!

За регламентом я повинен уже закінчувати свою промову, але не можу не звернути вашу увагу на одну обставину, яка полонила майже без винятку все українське суспільство. Це – п'янство! Ми не помилились, коли придумали, точніше винайшли цей напій, який часто в цій країні називають на нашу честь "зеленим змієм". *(вигуки радості)* Він приносить нам більше користі, чим наркотики. Наркотики не всім доступні, та й на законодавчому рівні цієї країни за їх вживання карають, а самогон, найбільш поширений алкогольний напій, "гонить, жене", тобто виробляє в Україні хто хоче і хто не хоче. Одним словом всі!

Навіть складено було похвально-радісну пісню, де є такі слова: "Самогоне, самогоне, хто ж тебе тепер не гоне?". І як відповідь: "Гонить місто і село!..". А якщо запитати хто ж п'є цю трутизну, то відповідь однозначна: "Старе п'є, п'є й мале". Заохочуйте до пиятики й тих, які ще навіть не нюхали цієї отрути! Знайте, що пияцтво є немиле Богові, а що немиле нашому Ворогові, то є миле нам і Люциферові. Пияцтво приводить до злочинів, до найогидніших вибриків, до знущання над батьками, дітьми, до всього того, що говорить св. Павло, слуга нашого Ворога. Пияцтво є нашим найбільшим помічником у боротьбі з Ворогом за людські душі.

Нашіптуйте людям, які потрапили в скрутне становище, щоб не покладались на Бога, а шукали розради у всяких ясновидців, ворожок, чаклунів, знахарів, контактерів з космосу, які так плідно працюють на нас останнім часом в Україні. Знайте, що коли хтось слухає поради чаклуна, то він не довіряє Богові, тоді для нього Він не є авторитетом. Навіть якщо ці ворожбити – спасителі й цілителі, які використовують на своїх сеансах християнську атрибутику чи відмовляють молитви, знайте, що вони працюють на нас.

У жодному разі не допускайте до того, щоб цей земний черв'ячок, порушивши заповіді Божі, каявся і просив у Бога прощення. Це є той випадок, коли людська душа намагається визволитися з наших тенет. Працюйте так, щоб сумління людини було недієвим, щоб вона не відчувала ніякого жалю за те, що провинилась перед Богом. Ви ж знаєте, що Бог прощає і приймає до себе навіть найбільшого грішника, якщо він щиро розкається у своїх гріхах. А цього ніяк не можна допускати.

І останнє. В Україні невдовзі мають відбутися президентські вибори. І тут для вас є необмежене поле діяльності! Збаламучуйте виборців, щоб вони голосували не за чесного кандидата, а за того, який всіляко сприяє нам у розбраті українського суспільства, бо якщо в народі немає згоди, то це для нас найбільша втіха. Пам'ятайте, що у цьому випадку слід застосовувати, залежно від обставин, різні можливі способи, одним з яких є купування голосів (зубожілий виборець ще й як може клюнути на цей гачок!). Владні структури будуть всіляко допомагати вам, використовуючи т. зв. адмінресурс, отож, ви матимете у них велику підпору. В наших інтересах краще залишити в Україні ту владу, яка є зараз і при якій нам так добре ведеться, тому слід також звернути увагу на фальсифікацію результатів виборів! *(вигуки згоди)*

Найближчим часом ми вишлемо в Україну спецзагін досвідчених у виборчих технологіях слуг Люцифера, які, як ми сподіваємось, принесуть для нашого володаря гідні плоди під час президентських виборів. *(гучні оплески)*".

*Стефан КРАСНОМОВЕЦЬ*

# МОЛИТВА НА ВЕРВИЦІ РОЗВІЯЛА ПРОТИСТОЯННЯ

Одного літнього дня отець парох, ідучи селом, почув на одній з вулиць голосну сварку, яку вчинили дві сусідки. Він зупинився, на хвилину задумавшись, а тоді промовив:

– Е ні, це щось не те. Чого вони не поділили між собою?

Отець повернув на вулицю, звідки лунав крик на все село голосливих жінок і, ставши перед воротями, не наважувався зайти на подвір'я. Його побачила жінка, що стояла біля огорожі. Вона перестала сваритись і підійшла до воріт. Привітавшись зі священиком, почала говорити зовсім іншим тоном:

– Прошу отця, не маємо спокою ось за цей город. Сусідка доказує, що ця частина належиться їй і межу потрібно пересунути, але відколи я себе пам'ятаю, то цей кусень городу був завжди нашим.

– Люди добрі, – мовив отець, – та хіба можна так сваритися і гніватися за цей клаптик землі? Чи ви забули про Бога, що не боїтесь гріха? Та вас чути на ціле село. Замість любові ви поширюєте ненависть. Та ж спірні питання завжди можна вирішити мирним шляхом.

У ту мить підійшла друга жінка і сказала:

– Мої батьки мені розказували, що колись цей город ось по он ту борозну належав нам. Де ж тоді правда?

– Дорогі мої, я не прийшов, щоб з вами сваритися. Я хочу вас помирити, тому пропоную вам викликати з міста землеупорядника, який вирішить ваш спір. Я чув, що це дуже порядна людина. Моліться до Бога, а не сваріться, щоб усе вийшло на добро. Ще раз вам кажу, що сваритись і гніватись за землю – це тяжкий гріх. Ісус Христос скропив її Своєю святою кров'ю. Зараз розходіться по хатах, не гнівайтесь і більше не сваріться...

...Настала золота осінь. Люди готували свої городи на наступний рік. Землю переорювали та удобрювали. Саме в цю пору приїхав до села інженер землеупорядник Степан, якого викликали самі жителі. Він мав вирішити суперечливі питання щодо присадибних ділянок. Щоби не було якихось непорозумінь або підозр, його поселили в одній хаті, господарі якої не мали жодних претензій до сусідів. Як тільки Степан розмістився у великій світлій кімнаті, увійшла бабуся і запитала:

– Що зготувати вам на вечерю?

Інженер усміхнувся:

– Що собі, те і мені готуйте. Зрештою, я хотів би вечеряти разом з вами.

Бабусю дуже здивувало те, що вона побачила на його робочому столі серед різних паперів настільний невеличкий хрест. Це її так зворушило, що вона вже більше його нічого не запитувала і тихенько вийшла з кімнати.

Через деякий час Степана запросила на вечерю. За столом сиділа вся сім'я і чекала на свого гостя. Усміхнувшись, він подякував за запрошення. Усі разом перехрестилися, відмовили молитву і почали вечеряти. Гість розказував про своє життя у місті, а бабуся увесь час говорила про свої наболілі питання.

Після вечері Степан, подякувавши господарям, пішов до своєї кімнати, щоб продовжити свою роботу. За деякий час він вирішив вийти на подвір'я, щоб подихати свіжим повітрям. У коридорі він почув, як у світлиці вся родина молиться на вервиці. Він витягнув з кишені свою вервицю і, тихо увійшовши до

кімнати, долучився до спільної молитви. В хаті була вся сім'я: дідусь, бабуся, їхня дочка, зять і внуки – три покоління. Вервицю провадили діти. Степан молився за успішну працю у цьому селі...

На другий день після сніданку інженер приступив до клопіткої праці. Найперше він пішов до тих сусідок, які не могли поділити між собою городу. Тут його чекали з нетерпінням і кожна з двох сторін захищала свої інтереси й висувала свої претензії. Інженер як фахівець своєї справи одразу вирішив їхню суперечку, звернувшись до жінок:

– За усі сварки, які були між вами, забудьте і не гнівайтесь більше між собою. Ось цей кусочок городу нехай належить вам, а цей віддайте сусідці. Якщо хочете, щоби все було добре, потрібно в чомусь поступитись, бо іншого рішення я тут не бачу.

Обидві жінки почали зі Степаном сперечатись, але потім переконалися, що він має рацію.

– Нехай вже так буде, лиш би не було суперечок, – погоджувалися сусідки, які не відразу змирилися з рішенням інженера. – Отець парох казав нам, що ви є порядною людиною, тож ми прислухаємось до ваших слів.

Упродовж трьох днів працював інженер у селі з різними людьми. Він терпеливо всіх вислуховував, а потім сумлінно виконував свою роботу. Та найбільше людям подобалось те, що він зумів винести такі рішення, які усіх задовільнили. Кожного дня пізно ввечері Степан повертався після важкої праці до своїх добрих господарів. Тут чекала на нього вечеря, а потім спільна вервиця, якої він ніколи не пропускав. Про його побожність уже знали всі люди в селі, тому до нього ставилися з великою повагою.

У суботу після обіду інженер пакував речі, бо хотів від'їжджати додому, але в ту мить прийшли до нього дві жінки з сусіднього села. Вони почали його просити залишитися ще на кілька днів, щоб вирішив деякі справи в їхньому селі.

– Ми дуже просимо, щоб ви приїхали до нашого села. У нас ви справитесь з роботою протягом дня. Завтра неділя, попрацюйте в нас, а ми вам за це заплатимо. Пожалійте нас, бо вас не так легко викликати з міста.

– Неділя для мене і для вас є святим днем, – мовив він. – Цього дня ми повинні піти до церкви на Службу Божу. Я вас розумію і хотів би вам допомогти.

Подумавши мить, він продовжив:

– Ваші справи ми спокійно вирішимо в понеділок.

У вівторок Степан від'їжджав з місцевості, де працював для добра людей. З великою вдячністю жителі двох сіл відпровадили його до автобусної станції.

– Скажіть, звідки у вас стільки наснаги і сили до праці, адже ж вам так багато доводиться вислуховувати суперечливих доказів? – запитала одна жінка.

Інженер витягнув із кишені свою вервицю і мовив:

– Ось моя допомога і сила. Я вдячний Богові, що жив у хаті, де родина щодня відмовляла вервицю, адже вона є улюбленою молитвою Матері Божої. Спільною молитвою справи вирішуються якнайкраще.

Коли інженер сів до автобуса, одна з жінок сказала:

– Дай нам Боже більше таких порядних і побожних урядовців. Молімося спільно у цьому намірі на вервиці й Бог вислухає наші молитви. Тоді будемо мати порядну владу і добрих урядовців.

*о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ*

# ДУШПАСТИР І ПИСЬМЕННИК ТИМОТЕЙ БОРДУЛЯК

*Багата і щедра на таланти, знаменитості наша українська земля. Не один її, навіть невеликий за площею куточок, прославив нас не тільки перед сусідами, але й перед цілим світом, бо народились і зростали на тих частинах землі майбутні велетні нашої Церкви, науки і культури. Подаємо короткі дані про життя і суспільну діяльність відомого в 19, а трохи призабутого у 20 ст. греко-католицького священика, письменника-реаліста Тимотея Бордуляка, 140-річчя від дня народження якого минуло в лютому минулого року.*

Народився він 2 лютого 1863 в селі Бордуляки Бродівського району в селянській родині. Назва села, як свідчить сам о. Тимотей, походить від прізвища його далекого предка, що його заснував. Це село на підставі привілеїв польського короля було звільнене від панщини.

Початкову освіту отримав у містечку Станіславчику, за шість кілометрів від рідного села (цю віддаль він проходив пішки двічі кожного дня), де також ходив до народної школи. Середню освіту здобув в українській гімназії у Львові. Особливу увагу надавав вивченню мов, не тільки української, латинської, грецької, німецької, але надобов'язково вивчив і французьку мову.

Після закінчення гімназії навчався на богословському факультеті Львівського університету, де багато часу присвятив ще й самоосвіті, вивчаючи історію України, українську мову й літературу, а також російську, польську, угорську й італійські мови, а останню вивчив так досконало, що міг вільно читати на цій мові твори в оригіналі.

Закінчивши в 1889 році університет і висвятившись на священика, працював на парафіях в селах Утіховичі Перемишлянського повіту, Заставне Підгаєцького повіту, у містечку Городище Тернопільського повіту, а з 1899 року у селі Великий Ходачків, де помер 16 жовтня 1936 року, там і похований.

Як пише сам о. Тимотей Бордуляк у листі до Осипа Маковея (лист з Городища від 21 березня 1898 року), вже у другому класі гімназії став писати вірші, один з яких "Русалка" (переспів поезії Гейне "Льореляй") був опублікований у 1887 році у львівському журналі "Зоря". У 1890-1892 роках було надруковано ще п'ять його поезій. У чистовому варіанті записував він усі свої вірші у спеціальному зошиті під назвою "Carmina".

Вирішивши, що поезія не є його покликанням і,можливо, він надміру прискіпливо оцінював свої вірші, бо вже навчаючись у семінарії, він "подер цілий зшиток на дрібні кусочки і закопав їх у семінаріцькім огороді під каштаном". Маючи певний літературний талант, він став писати оповідання з життя галицького села, яке досконало знав ще з дитинства і в якому перебував тепер під час своєї священичої праці.

Перше оповідання "Дай, Боже, здоровля корові!" було надруковане в газеті "Діло" в 1891 році і прихильно сприйняте широким колом читачів і літературною громадськістю. Це оповідання в 1904 році побачило світ російською мовою в газеті "Южные записки" в перекладі Івана Франка.

Літературна прозова спадщина о. Т. Бордуляка порівняно невелика: він написав більше тридцяти оповідань, що здебільшого були надруковані в газеті "Діло". У цій же газеті була опублікована низка перекладів творів з інших літератур – російської, польської, угорської та ін.

Відомі є автографи низки неопублікованих його оповідань, як наприклад, "Татари", "Варочка", "Громадський писар" або "Ніч під св. Михайла", рукописи перекладів: "Божественна комедія" (частина "Пекло") Данте, "Слово о полку Ігоревім" та ін.

Отець Т. Бордуляк, як письменник-реаліст, змальовував у своїх творах майже всі життєві колізії галицького селянина. Життя тодішнього селянства в Галичині супроводжувалось постійними злиднями, а це вкрай важке становище безправного малоосвіченого селянина в пошуках якогось виходу з цього стану знаходило часто сумний, а то й трагічний розв'язок. Так, у пошуках кращої долі і зваблені гарними обіцянками спритних ділків цілі селянські родини покидали рідні місця, виїжджали за океан (оповідання "Ось куди ми підемо, небого!", 1894; "Бузьки", 1895), де чекали їх нелюдські умови та неволя, де часто гинули цілі сім'ї.

Найяскравіше змалював о. Тимотей еміграційну епопею до Бразилії сім'ї Івана Загуменного в оповіданні "Іван Бразилієць" (1899). Втративши своїх дітей і дружину, Іван чудом добрався до свого села і розказав про свою подорож до Бразилії і митарства там, а розповідь ця була за змістом настільки страшна і трагічна,що сам письменник вважав за найвідповідніший заголовок цього оповідання не "Іван Бразилієць", а "Подорож до пекла". Слід відзначити, що емігрантська тематика творів о. Тимотея не втратила своєї актуальності і в наші дні для всіх верств нашого народу.

Не маючи можливості більш детально висвітлити літературну творчість о. Т. Бордуляка, можемо сказати наступне: хто хоче ближче пізнати галицьке село 19 – першої половини 20 ст, нехай прочитає оповідання цього письменника, в яких об'єктивна дійсність просякнута симпатією автора до простого люду, його любов'ю до знедоленого галицького селянства, погорджуваного чужими та й своїми.

Священичі обов'язки, письменницька діяльність та й газдівські турботи не дуже сприяли громадській чи й суспільній роботі о. Тимотея. Слід наголосити, що він, мабуть, не симпатизував москвофільським тенденціям, які обплутували в той час як світську "русинську" інтелегенцію, так і наше духовенство.

Цю коротку розвідку завершимо словами із листа о. Т. Бордуляка від 10 березня 1933 року до невідомого адресата, який мав видати книжку з його біографією: "І еще одна річ може бути для Вас цікава. Я є родом з північної Брідщини, з Бордуляків, з-над ріки Стиру, звідтам, де є нашою чиста волинська природа і волинський краєвид. Там я родився, там виріс, там виховався і там прожив найщасливіший вік свого життя... І хоч я прожив більшу половину мого життя на Поділлю, то мимо того я тут не зааклімативувався, ані не засимілізувався з Поділлям, і я тут все чуюся не своїм, а чужим... і моє серце рветься все з тугою до тих соснових лісів, до тих пісків і багон, до тих лугів і вод, де я прожив найкращий вік свого життя і котрі вбилися так могутньо в мою душу, що я своє життя на Поділлю уважаю за кару Божу і покуту за мої гріхи...".

Це справді цікава річ, адже не кожний може зберегти у своєму серці стільки любові, такого внутрішнього тепла до тих місць, до тієї околиці, де вперше побачив світ, зростав і формувався як особистість.

*Віра АРІВ*

# ВІРА СИЛЬНІША ЗА ОТРУТУ

*Цей випадок стався зі мною влітку минулого року. Мешкаю я у маленькому будиночку на околиці цього міста. Будинок давно потребує ремонту: дах протікає, стіни облупилися, а на кухні миші прогризли собі нори. Я була дуже виснажена, бо умови, в яких доводилося працювати, були екстремальними, доводилося постійно тримати себе, наче стиснуту пружину. Тож не дивно, що вдома я розслабилася, забувши про обережність. А даремно...*

А було це так. Днів через п'ять після того, як я повернулася додому, моя родина поїхала в гості, а я залишилася на господарці сама. Зранку помолилася, потім випила духмяного чаю і, замріяна, пішла на кухню. Відкрила кран з водою і почала мити горнятко. Враз відчула, як щось сильно вкололо у великий палець лівої руки, від чого я відразу "спустилася з неба на землю". Коли я гляпула на кран, то побачила гадюку, яка кільцями його обвила. Змія була явно у войовничій позі. Я навіть не відразу зрозуміла, що вона мене вкусила...

Зробивши свою чорну справу, гадюка неквапом вилізла через мишачу нірку, а я стояла і з жахом дивилася на свою руку. Палець тіпався, я відчувала, як отрута повільно піднімається угору по руці до серця. Що робити? Викликати швидку? Бігти до сусідів? Їхати самій в лікарню? Жоден з цих варіантів врятувати мене вже би не зміг. Занадто швидко отрута розливалася по тілу. І тоді я згадала про Бога. Я клякнула і почала просити Господа:

– Боже милосердний, Ти ж знаєш, що я не можу зараз померти, Ти ж розумієш, що я маю до вести до кінця справу зі збиранням пожертв на василіянський монастир. Господи, я вірю, що Твоя любов сильніша за отруту". А ще я згадала рядки зі Святого Письма: "Ось Я даю вам владу наступати на зміїв, скорпіонів і на всю ворожу силу – й ніщо вам не пошкодить" (Лк 10, 19). Я так молилась, як не молилась ще ніколи в житті. "На гада й змія будеш наступати, розтопчеш лева і дракона. Візве до Мене, і Я озвусь до нього; Я буду з ним у скруті, Я визволю його" (пор. Пс 90).

А потім перед моїми очима пронеслася картина з апостольського життя великого святого Юди Тадея, коли він разом зі св. Симеоном проповідував у Персії. Король засудив апостолів на смерть – на святих випустили отруйних змій. Але змії навіть не доторкнулися апостолів, а накинулись на поганських жерців. Лише ласкаві голоси святих їх заспокоїли і гадини покірно приповзли до їхніх стіп і мирно притулились до грудей. Я зрозуміла, що лише моя непохитна віра і надія на Господа допоможуть мені врятуватися від загибелі.

Після кількох годин молитви я зовсім була знесилена. Надходила ніч. Я написала на всякий випадок прощального листа, в якому розповіла про все, що зі мною сталося, попрощалася з рідними і близькими мені людьми, перехрестилася, віддала своє життя на волю Бога і лягла спати.

Після всього пережитого я заснула таким міцним сном, що якби мене хто будив серед ночі, то я відразу б і не збагнула, на якому я світі – на тому чи ще на цьому. Прокинулася уже тоді, коли сонце посміхалося до мене новим днем. І тут я згадала все. Моя віра і любов Господа перемогли! Соромлячись своєї слабкодухості, я спалила свого прощального листа. Хоч і відчувала себе дуже слабкою тілом, але духом була бадьора і радісна.

*Ганна ГАЙВОРОНСЬКА,*
*м. Луганськ*

# ЗАРВАНИЦЯ

Ченцю одному дивний
сон приснився,
Що він в долині
райській опинився.
Уся долина сяйвами
світила,
А в блисках сяйв
Пречистая з'явилась.

Вмить на коліна впав
чернець пред Нею,
Благав про захист
серцем і душею.
Вона всміхнулася
до нього, привіталась,
У руки омофору
край подала.

Вона Ісуса на руках
тримала,
Правицею ввесь світ
благословляла.
Чернець згадав свій сон,
перехрестився
І низько-низько
Пресвятій вклонився.

А згодом, збудувавши
тут каплицю,
Назвав святе це
місце – Зарваниця!
Від того часу вже віки
минули,
Та люди цього місця
не забули!

На цім збудився, та очам
не вірив,
Бо був насправді в чарівній
долині.
І бачить: раптом в
росяній травиці
Забилося джерельце
Свят-водиці.

Навкруг проміння з неба
освітило,
Над джерелом ікона
об'явилась.
Так, це була ікона
Пресвятої,
Краси небаченої,
неземної.

Сюди приходять щиро
помолитись,
Пречистій Діві низько
поклонитись.
Благати в неї сили та
натхнення,
Отримати її
благословення.

І Діва всіх, хто тільки
завітає,
Розраджує, здоровить,
захищає.
Благає нас частіше
приходити,
Любити ближнього і
Господу молитись:

"Господь чекає, любить вас
безмірно
І просить, щоби йти за Ним
покірно".
Щасливий в Бога той, кому
приснiться
Пречиста Діва з Сином –
Зарваницька!

*Богдан КОСОПУД,*
*м. Львів*

# ГАНЯ*

Прийшла друга осінь, ще сумніша від попередньої. Настя простудилася і тяжко захворіла... Маленька Ганя спочатку не здавала собі справи, як терпить її дорога мама. Їй здавалося, що мама полежить день-два, а потім встане... Але минали дні і тижні, а мама ... щораз більше слабла... Вночі Насті зробилося дуже зле... Ганя цілісіньку ніч клячала на постелі біля мами і шептала молитву до Ісуса. Рано трішки мамі полегшало, але їсти нічого не хотіла...

– Заклич мені священика, – вистогнала, витираючи зимний піт із чола. – Я хочу висповідатися.

Ганя щосили побігла на парафію... Отець парох зараз зібрався... Як прийш4-ли до хати, мати лежала на ліжку і, здавалося, спала. Ганя підступила до постелі...

– Мамо... Мамо, прийшов отець...

Як о. парох відійшов, увійшла до хати і наблизилася до мами:

– Мама дуже хвора?

– Хвора... Буду вмирати... Ти залишишся... Тебе Бог ще не кличе. Прийде тато... Молися, дитино, за мене і тата... – легенько зітхнула, очі зайшли їй млою, випростувалася і вмерла...

Два дні потім відбувся похорон. Була неділя... Ганя насилу стримувала сльози, як ішла за домовиною своєї мами. А коли спускали домовину в яму, вибухла голосним плачем:

– Мамуцю, візьми мене зі собою, – кликала, нахиляючись над ямою.

Галасиха взяла її за руку, відвела набік, а після похорону повела її до свого дому. Цілу дорогу Ганя не промовила ні слова, хоч як до неї заговорювали і Касюня, і Варварця... І вечеряти нічого не хотіла... Клякнула коло лави і стала молитись. Спати не могла цілу ніч, весь час стояла їй перед очима мама...

Четвертого дня надвечір вибралася з Касюнею до своєї хатки. Коли стали у фіртці, побачили на стежці якогось гарно вбраного пана, що біленькою хустиною втирав чоло і заглядав у вікопце... Стояла, як скаменіла, і усім своїм єством пропизувала цього пана. Незнайомий сховав хустинку, відхилився від вікна і зміряв дитину поглядом... Скрикнула вона і, як стріла, пустилася назустріч...

– Татунцю, татунечку, – кликала радісно і цілувала його руки.

Сидір стояв холодний, як лід, і нічого не відповів...

– А де мати? – процідив холодно.

– Мамуня вмерла...

– Давно?

– У неділю... Так чекала на тата...

– Ти у кого?

– Галаса. Ходім до них, – сказала і потягнула за гудзик татового плаща, і нехотячи його обірвала. Батько вдарив її по руці...

– Біжи і принеси ключ, я маю тут речі...

Дитина, якби її хто штовхнув, відступила набік і зір її зупинився на двох скриньках, що лежали під хатою... Ще раз звела очі на тата, якби не вірила сама

---

** Подаємо скорочений уривок з оповідання о. Осипа Лещука про нелегке життя маленької Гані, якій було 6 років, коли тато поїхав на заробітки до Канади. Вона з мамою прожила кілька важких років у холоді й голоді, скитаючись по наймах, але постійно пам'ятаючи за батька і молячись за його щасливе повернення. Цей уривок починається з моменту смерті Ганиної матері. У наступному числі читайте біографію автора і закінчення цієї сумної розповіді.*

собі, і пішла поволі, хитаючись, як п'яна, стежкою на дорогу по ключ. Нагадала собі ті часи, коли тато ще був вдома, брав її на коліна, пестив...

Галаси вже знали, що приїхав її тато, і, як лиш стала на порозі.., спитали:

– Тато приїхав, правда? Ти щаслива, Ганю?..

Дитина, сідаючи, вибухнула плачем...

– Прошу занести йому ключ, – вистогнала крізь плач. Всі зміркували, що сталося щось зле... Сама Галасиха винесла ключ.

Увечері прийшов Сидір і взяв її до хати. Вдома, лягаючи спати, довго-довго молилася за маму і за тата, щоби знову її любили, як колись... Бачила, як тато відкривав скрині і витягав звідти якісь книги, грубі і тонкі, всміхався до них... Дуже її заболіло, що, кладучись на постіль, тато не хрестився, як це давно робив і, здається, не молився...

Другого дня вранці Ганя встала і, помолившись, розпалила під піччю... Батько сидів біля стола, тримав у руці олівець і, здається, щось писав... Встав з лавки:

– Я виходжу з дому і вернуся аж ввечері. Ти пильнуй хати... – і з цими словами замкнув обидві скрипьки і вийшов.

– Зараз буде чай, – крикнула і вибігла надвір. Та батько не вернувся. Сіла на постелі і задумалася. Не могла погодитися з думкою, щоб це був її тато... Схилила голову на подушку і вдивилась у віконце... Під піччю тріщав вогонь... Примкнула очі, заснула... І бачить, як із лоскотом відчинилися обидві скрині і з них стали вилазити жаби, спочатку малі, а далі – щораз більші, і розлазитись по хаті. Нарешті, виповзає одна така велика, як балія, і підсувається до неї. Вже туй-туй досягне постелі. Пройняв її страх, хоче втікати від цієї потвори, а не може... Коли бачить, а це не жаба, а її тато.

Ганя: "Я боюся, ти страшний...".

Батько: "Страшний..? Ха-ха-ха... Ти мусиш вмерти!".

Ганя: "Чому?".

Батько: "Щоб врятувати мене та багатьох інших".

Ганя: "Врятувати? Тобі нічого не грозить".

Батько: "Горить вогонь під мною. Он глянь".

Ганя: "Вогонь! Звідки ж цей вогонь?".

Батько: "Пекло!".

Ганя: "Ах! Тату, тату!".

Батько: "Гаси його!.. Своїм життям".

Ганя: "Ісусе, рятуй! Я хочу вмерти за тата й інших".

З-під землі виривається страшний червонявий вогонь, підноситься аж під стелю, займається ціла хата...

Вже другий день тата не було вдома. Пізно вночі надійшов батько і, не промовивши до неї ні слова, поклався спати.

– Тато знову не хрестився, – подумала собі, зітхаючи. – Може, дуже змучений? Я за нього перехрещуся, – приклякнула на постелі й тричі перехрестилася. Але заснути не могла вже другу ніч, передумувала за тата, чому її саму лишає вдома, чому такий неприв'ітний і не молиться...

Другого дня, скоро світ, встала і почала вбиратися... Вже й запалила під піччю, й помилася, а тато все ще спав...

– Татунечку, вже люди йдуть до церкви.

– Що? – промовив підпесеним голосом, не підводячи голови.

– Сьогодні неділя, люди йдуть на Службу Божу.

– Нехай йдуть! – відрізав і натягнув на голову накривало.

– А тато? Нині тиждень, як поховали маму...

– Я маю церкву в своїй хаті, не потребую слухати теревенів священика.

Дитині закрутилось в голові – не сподівалася почути цього від свого тата. В уяві віджив її недавній сон і зарисувався образ її тата. Застогнала, якби її якась невидима сила стиснула за горло і груди, зсунулась на скриньку і заплакала... Між тим він встав і почав збиратись...

– Сьогодні прийдуть до нас ввечері люди. Щоб ти не відважилася вмішуватись у розмову. Чуєш?.. – вийняв ключик, відімкнув другу скриньку, витягнув звідтам одну книжку.

– Я вже йду, і для мене нічого не готуй на обід.

– Куди?

– Між люди... Мушу просвіщати інших, навчати Христових правд.

Ганя не відзивалася і не підводила очей... Втім, якби її порушила яка сила, миттю прискочила до батька і, хапаючи його за руки, почала просити:

– Татунечку, не йди з дому, лишися в хаті зі мною... Я тобі буду розказувати, як ми тужили за тобою, як мама служила, працювала... Оповім, як ми молились за тебе, як я приймала Ісуса до свого серця, як вмирала мама...

Впала батькові в ноги, обняла коліна і цілувала його ноги.

– Татунечку, лишися, лишися. Дорогенький, коханий татуню, вислухай мене... Я мала страшний сон...

Та він відштовхнув її ногами, зачинив двері і пішов, не кинувши навіть оком на свою дитину, що лежала, плачучи, перед порогом хати.

Підніслась через деякий час, повела очима кругом, якби шукала за кимось, щоб вилити своє горе. Зір її спочив на образку, який дістала при св. Причастю. Наблизилась і зняла його зі стіни. Вдивлялась довго-довго в Ісуса... "Ісусе, спам'ятай тата... Ти все можеш зробити, ... і його не опустиш"...

Непомітно ввійшла у хату Варварця і спитала:

– Ти знову сама?

– Так... Тато вийшов... – промовила...

– Я бачила. Пішов до Кавона.

– Кавон?... – і вибігла з хати... Думаючи весь час про тата, не бачила під ногами снігових насипів і кілька разів упала. Сповільнила хід щойно тоді, коли забовванів перед нею дім Кавона... Стала під дверима і слухала...

Батько: "Ми священиків не признаємо і нам їх не треба, розумієте?"...

Кавон: "...Як Церква Церквою, так були й священики...?"

Батько: "...Христос покликав апостолів і учнів на те, щоби слухали Його науки і потім її голосили, а не для якихось відправ".

Кавон: "Христову науку могли голосити і люди, що її слухали. І цих людей було більше... Проте Ісус не висилає проповідати людей, але апостолів".

Батько: "...Маємо Євангеліє, і самі можемо його читати, без священиків"...

Кавон: "...Якби писана Євангелія була така важлива, то передовсім сам Христос був би її написав, і ще краще, як апостоли... Крім писаного Євангелія ми маємо ще другу, неписану, це св. Передання".

Батько: "Це ... видумка священиків... От хоч би сповідь..."

Кавон: "...Дуже вам дивуюся.., що ви ... вірите в такі небилиці... Стільки було і є всяких релігій, а в жодній не видумали священики сповіді, аж у нашій?.. Вони були б швидше скасували сповідь, як видумували, бо це ж для них найважчий тягар. Вони й самі мусять сповідатися...". *(Закінчення буде)*

*о. Осип ЛЕЩУК*

# ВОНА ЩАСЛИВО ПРИБУЛА ДО ПРИСТАНІ ВІЧНОСТІ

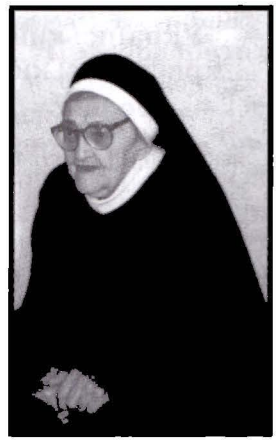

*8 вересня цього року на 93-му році життя і 76-му році монашого служіння упокоїлася в Бозі* ***мати Соломія Софія Чичула, ЧСВВ.***

Народилася 1 лютого 1911 року в священичій родині в с. Себечів (нині територія Польщі). Батько деякий час був парохом у с. Дністрик Дубовий Турківського повіту на Львівщині. Навчалася у м. Яворові у школі при монастирі сестер Василіянок.

Вступила до сестер Василіянського Чину 15 листопада 1928 року. Новіціят проходила у Перемишлі (там знаходився дочірній дім монастиря сестер ЧСВВ у Яворові, який тоді був головним). Перші обіти склала 12 липня 1930 року, а вічні — 3 вересня 1933 року.

Закінчила вчительський семінар і працювала вчителькою у школі при монастирі у Яворові. Після ліквідації монастиря сестер Василіянок у 1946 році разом із сестрами деякий час проживала в монастирському домі в Нижньому Висоцькому на Турківщині, де сестри керували школою. Коли радянська влада заборонила сестрам провід школою і відібрала від них шкільний дім, вони зробили собі зі стайні хату, де проживали близько десяти років. У 1954 році м. Соломія перейшла з двома сестрами до Дрогобича, де працювала бухгалтером в аптеці.

З 1957 року була магістрою новіціяту сестер Василіянок — спершу в м. Дрогобичі, а з 1963 року в с. Зимна Вода неподалік Львова. На прохання матері Протоігумені Йосифи Ісопенко виконувала також обов'язки настоятельки аж до часу виходу УГКЦ з підпілля. У монастирському домі в с. Зимна Вода часто відбувалися реколекції для сестер Василіянок, які провадили священики, а коли ніхто з отців не міг приїхати з причини частого нагляду КДБ за монахинями, то це робила сама м. Соломія.

З 2001 року проживала у Провінційному домі сестер Василіянок у Львові. Від часу вступу до монастиря і до самої смерті відзначалася твердістю у своєму покликанні й глибоким розумінням монашого життя. Мала велику набожність до Євхаристійного Ісуса, Пречистої Діви Марії і Божого Милосердя. Протягом цілого свого життя, особливо в похилому віці, постійно дбала про чистоту свого сумління (перед смертю сповідалася майже щодня).

Бог обдарував м. Соломію ласкою легкої й спокійної смерті, за декілька хвилин до якої о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, котрий у той час служив проскомидію перед св. Літургією у монастирській каплиці сестер Василіянок у Львові, дав їй розрішення і уділив Святу Тайну Оливопомазання.

Похована поряд з іншими сестрами Чину св. Василія Великого на кладовищі у с. Зимна Вода.

***Вічна їй пам'ять!***

*с. Серафима САЛО, ЧСВВ*

МІСІОНАР

**Український християнський часопис**

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

***Головний редактор***
**о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ**

***Редакційна колегія:***
о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Заступник головного редактора *Віра Арів*
Відповідальний секретар *Ігор Скленар*
Комп'ютерна верстка *Тараса Бродовича*

**Адреса редакції:**
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 25.09.2004
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам.

***Ціна договірна***

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян "Місіонер".
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2004

# ЗМІСТ

*Слово редактора* ..... 257
*Наміри Апостольства молитви на жовтень* ..... 258
*Наміри Апостольства молитви на листопад* ..... 260
*К'яра Любік*
"Слово життя" ..... 261
*Синод єпископів УГКЦ* ..... 263
*Витяги з пастирського послання про утвердження патріаршого устрою УГКЦ* ..... 263
*Собор монашества УГКЦ* ..... 265
*Молитовні дні у Львові* ..... 266
*Йозеф Марія де Вольф*
Свята вервиця через віки ..... 267
*Оксана Олексів*
Віра – шлях до щастя ..... 269
*о. Ігор Яців*
Свята Тайна Євхаристії (2) ..... 271
*Ігор Скленар*
Слово Боже на нашому телебаченні ..... 273
*Стефан Красномовець*
Про спокусливого змія (1) ..... 275
*о. Мелетій Батіг, ЧСВВ*
Молитва на вервиці розвіяла протистояння ..... 278
*Віра Арів*
Душпастир і письменник Тимотей Бордуляк ..... 280
*Ганна Гайворонська*
Віра сильніша за отруту ..... 282
*Поетична сторінка* ..... 283
*о. Осип Лещук*
Ганя ..... 284
*с. Серафима Сало, ЧСВВ*
Вона щасливо прибула до пристані вічності ..... 287

***На обкладинці: блаж. свящмуч. Василій Величковський, ЧНІ.***

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

# КРОСВОРД "ФАТІМСЬКИЙ"

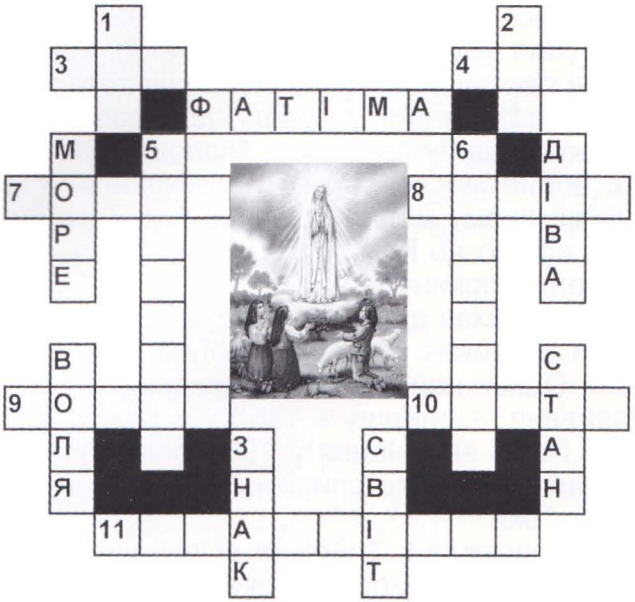


*(три крапки замініть словом із книжки Л. Ґонзаги да Фонсеки "Фатіма. Марія говорить до людей світу")*

**По горизонталі:** 3. "Сам Господь ... знає, скільки страждань ці слова мені принесли", – визнала Лукія". 4. "Острів Азори нагадував розквітлий ... . Пресвяту Діву Марію усюди вітали тріумфальні арки з квітів". 7. "Було це так, як і в Лурді, коли Бернадета просила Найсвятішу Діву Марію, щоб на ... своєї правди вона дала наказ розквітнути трояндам біля її ніг". 8. "Якщо будуть мої прохання виконані, то ... повернеться у лоно Церкви, і настане мир". 9. "У цей момент Лукія викрикнула: "Дивіться на ... !". Яке воно пречудовне і привабливе, небачений театр". 10. "Тому що на ... храму Антонія прийшло до Фатіми багато людей, чутки та вісті про з'явлення швидко поширилися у близькі і далекі села та міста". 11. "Тобі, Маріє, Помічнице християн, із щирістю довіряємось і присвячуємо нашу ... . Проси за нас і підтримуй нас, щоб ми змогли перемогти зло і перемогли його тим, що будемо чинити добро" (з молитви посвячення себе Непорочному Серцю Діви Марії).

**По вертикалі:** 1. "У такому важкому душевному стані її ще більше занепокоїв один ...". 2. "Так, незабаром я прийду і візьму з собою Франциска і Якинту. Але ти мусиш залишитись на довший ... на землі. Ісус Христос хоче, щоб люди через твоє посередництво пізнали мене і навчилися мене любити". 5. "Ця додаткова ... , яку вона так старанно приховувала і яку ми частково сьогодні вже знаємо, пояснює і найменші деталі з життя трьох малих дітей з Фатіми і надає їм далекосяжного значення". 6. "... світу" – назва одного з розділів книжки Л. Ґонзаги да Фонсеки "Фатіма. Марія говорить до людей світу".

*Склала Леся ШТИКАЛО, м. Львів*

**Відповіді на шкільний чайнворд "Крилаті вислови", вміщений у ч. 9 за 2004 р.:**

1.Час. 2.Стимул. 3.Любов. 4.Вольтер. 5.Розум. 6.Мистецтво. 7.Основа. 8.Альфа. 9.Адам. 10.Молодість.

**Блаженний священномученик Василій Величковський, ЧНІ** народився 1 червня 1903 року в Станіславові (нині Івано-Франківськ) у священичій родині. Навчався у гімназії в м. Городенці.

У 1920 році вступив до Духовної семінарії у Львові, а в 1924 році – на новіціят отців Редемптористів (Чин Найсвятішого Ізбавителя). 1925 року склав монаші обіти. Священичі свячення прийняв 9 жовтня того ж року.

У 1928 році переїхав до монастиря ЧНІ у Ковелі, де проводив місії серед галицьких поселенців, розкиданих по Волині, Підляшші, Холмщині і Поліссі, які потрапили під вплив московського православ'я. У 1935 році став ігуменом у Станіславівському монастирі отців Редемптористів. 1941 року вирушив на місійну працю до Кам'янця-Подільського, але під загрозою розстрілу був змушений покинути місто.

За дорученням настоятеля переїхав до Тернополя, де 1945 року був заарештований і відправлений до Києва на слідство. Там було винесено страшний вирок: розстріл. Однак найвища міра покарання була замінена на десять років ув'язнення — спершу в таборі у Кіровській області, а згодом — на Воркуті. Після звільнення у 1955 році повернувся до Львова. 1959 року Папа призначив його єпископом, однак, хіротонія відбулася тільки через чотири роки.

У 1969 році його знову заарештували. Трирічне ув'язнення відбув у Комунарську. 1972 року був звільнений і того ж року виїхав до Канади.

Помер 30 червня 1973 року. Святіший Отець Іван Павло II проголосив його блаженним 27 червня 2001 року у Львові.

## Нескорений Редемпторист

*Присвячується*
*блаж. Василію Величковському, ЧНІ*

І знову допити, і слідство,
У руки тикають папір:
"Ви православ'я підпишіте
І вільні будете з тих пір".

Катам рішуче глянув в очі
І безоглядно сказав: "Ні!
На православ'я ні, ніколи!
Краще зігнити у тюрмі".

Страшний останній вирок: розстріл! –
В камері смертників чекав,
Молився вдень і серед ночі,
Й Господь життя подарував.

В п'ятдесятградусні морози
Терпіння виніс не одні
Отець Василь за десять років
В концтаборах на Воркуті.

Та оптимізм, весела вдача,
Любов до Господа Творця,
Бадьорий дух, молитва ревна
В'язням зігріла там серця.

А згодом друге покарання
У Комунарську у тюрмі,
Три роки строгого режиму
Відбув владика вже тоді.

В кінці ін'єкцію отрути
Наказав ввести кадебіст.
Знайшов спочинок у Канаді
Нескорений Редемпторист.

За мучеництво та служіння
Христовій Церкві до кінця
Його Всевишній удостоїв
В небі блаженного вінця!

*Любов ДІВЧУР*